

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

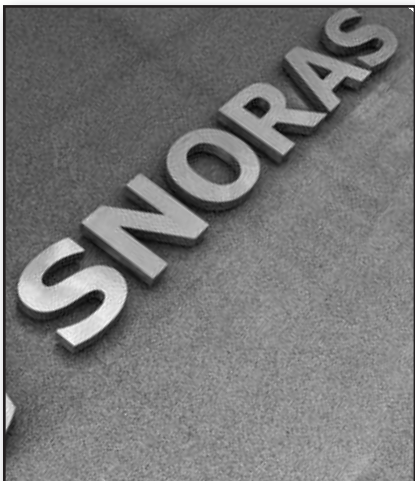
ANTRADIENIS – TUESDAY, JANUARY – SAUSIO 21, 2014 • Vol. CV Nr. 7 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 01-20-2014

ŠIAME NUMERYJE:



„Snoro“ akcininkai
perduodami Lietuvai. – 3 psl.



Vladą Būtėną prisimenant.
– 4 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Migrantai ir pabėgėliai: geresnio pasaulio link



Popiežiaus žinia Pasaulinės migrantų ir pabėgėlių dienos proga (2014 m. sausio 19 d.)

Brangūs broliai ir seserys!

Mūsų visuomenės pasauliniu lygmeniu kaip niekada anksčiau išgyvena tarpusavio priklausomybės ir sąveikos procesus. Šie procesai, nors ir turi problemišku ar neigiamų elementų, skirti ne tik ekonominiais, bet ir politiniais bei kultūriniais aspektais pagerinti žmonių šeimos gyvenimo sąlygas. Kiekvienas asmuo priklauso žmonijai ir kartu su visa žmonių šeima dalijasi geresnės ateities viltimi. Šitai įkvėpė man šių metų [2014-ųjų] Pasaulinės migrantų ir pabėgėlių dienos temą: „Migrantai ir pabėgėliai: geresnio pasaulio link“.

Mūsų kintančiame pasaulyje didėjantis žmogaus mobilumo reiškinys išnyra kaip, pasak popiežiaus Benedikto XVI, „laikų ženklas“ (plg. Žinia 2006-ųjų metų Pasaulinės migrantų ir pabėgėlių dienos proga). Migracija dažnai atskleidžia valstybių ir tarptautinės bendrijos trūkumus bei spragas, tačiau, kita vertus, sykiu liudija

žmonijos siekį gyventi vienybe gerbiant skirtumus, puoselėjant priėmimo bei svetingumo nuostatą, įgalinančią teisingai dalytis žemės gėrybėmis, saugoti bei skatinti viso žmogaus kilnumą ir centriškumą.

Krikščionių akimis, migracijos reiškiniai, kaip ir kitai žmogiškajai tikrovei, būdinga įtampa tarp malonės bei atpirkimo paženklintos kūrinijos grožio ir nuodėmės slėpinio. Greta solidarumo ir svetingumo, broliškumo ir supratingumo ženklų esama atmetimo, diskriminacijos, išnaudojimo, kančios ir mirties. Būtent tomis sąlygomis migracija ne tik yra priverstinė, bet ir reiškiasi įvairiais susirūpinimą keliančiais prekybos žmonėmis bei jų pavergimo būdais. „Vergiškas darbas“ šiandien – įprastas dalykas! Vis dėlto, nepaisant kylančių problemų, pavojų bei sunkumų, daugelį migrantų įkvėpia pasitikėjimas ir viltis; jų širdis stipriai trokšta geresnės ateities ne tik sau, bet ir savo šeimoms bei artimiesiems žmonėms. – 8 psl.

Kas toliau vadovaus Lietuvai?

Prezidento posto sieks ir buvęs D. Grybauskaitės patarėjas L. Balsys, ir Vilniaus meras A. Zuokas

Vilnius (ELTA) – Savaitgalį vykusiam posėdyje Lietuvos žaliųjų partijos taryba priėmė sprendimą dalyvauti artėjančiuose Prezidento bei Europos Parlamento rinkimuose. Pritarta partijos pirmininko, Seimo nario Lino Balsio išsikėlimui kandidatu Prezidento rinkimuose. L. Balsys taip pat taps žaliųjų sąrašo vadovu Europos Parlamento rinkimuose.

2014 metų Prezidento rinkimuose taip pat varžysis socialdemokratų kandidatas Zigmantas Balčytis, Darbo partijos keliamas Artūras Paulauskas, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatas Bronis Ropė. Liberalai rinkimuose žada remti Prezidentę Dalią Grybauskaitę, kuri dar apie savo ketinimus siekti antros kadencijos nepranešė. – 2 psl.



L. Balsys.



A. Zuokas.

Žmonės, kaip žvaigždės, nori spindėti arba savaja, arba kitų šviesa. – Anonimas

IŠ REDAKCIJOS

„Draugas” žengia septynmyliais batais į skaitmeninę erdvę

VAIDA LOWELL

„Aš niekad nepagalvojau apie ateitį. Ji pati ateina pakankamai greit”, yra pasakęs Albert Einstein. Atskubėję naujieji metai „Draugui” atnešė naujovių. Viena jų pristatėme prieš savaitę – „Draugo” interneto centralizuotą renginių kalendorių: www.lt.draugokalendorius.org (lietuviškai) ir www.draugokalendorius.org (angliškai).

Kalendoriaus, laiko skaičiavimo, idėja, išties, nėra nauja. Lotynų kalbos žodžio „calendarium” pirminė reikšmė – „skolų knygelė”. Dar senovės romėnai mėnesio dienomis, kurios buvo pavadintos „kalendomis”, privalėdavo susimokėti skolas. Jei žvilgtelėtume į Lietuvos praeitį, pirmąjį lietuvišką kalendorių dar 1845 m. išleido Laurynas Ivinskis.

„Draugo” kalendorius nėra pirmasis interneto kalendorius. Internete galima rasti daugybę įvairiausių virtualių renginių kalendorių. Tačiau jis išskirtinis tuo, jog jo tikslas – suburti išeivijos lie-

tuvius, kad jie turėtų vieną bendrą interneto puslapį, kur ieškotų jiems įdomių renginių, organizuojamų jų gyvenamoje vietoje. Renginių organizatoriams tai dar vienas būdas paviešinti informaciją ir pritraukti daugiau lankytojų į renginius. Ši kalendorių kursime kartu su jūsų pagalba, mieli skaitytojai. Jei žinote, kad jūsų vietinė bendruomenė organizuoja renginį, bet jo nerandate šiame kalendoriuje, kviečiame jį įrašyti. Jei radote įdomų renginį, jo įrašą labai lengvai galite išsaugoti savo asmeniniuose elektroninio pašto programų kalendoriuose („Outook”, „Yahoo”, „Google” ir kitus).

„Draugas” žvelgia į skaitmeninės spaudos ateitį ir jau pusmetį turi „Facebook” puslapį: www.facebook.com/draugolaikrastis. Jau turime 644 „Facebook” draugus! Draugų ratas plačiausias JAV ir Lietuvoje, tačiau turime draugų ir Kanadoje, Jungtinėje Karalystėje, Airijoje, Australijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Norvegijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje,

Lenkijoje, Belgijoje, Argentinoje, Kroatijoje, Danijoje, Indijoje ir Urugvajuje.

Ačiū jums visiems, kurie aktyviai komentuoja ir spaudžiate „patinka”. Jūsų aktyvumas mums padeda sužinoti, kas jums rūpi. Daugiausia „Facebook” draugų dėmesio sulaukė pirmojo „Draugas News” numerio anglų kalba anonsas, kuriuo jūs mielai dalijotės su savo draugais. Nuo jo ne per daugiausiai atsiliko žinutė apie Užsienio reikalų ministro susitikimą su JAV prezidentu Barack Obama ir jo žmona Michelle.

„Draugą” kurkime kartu – rašykite redakcijai apie jums rūpimas temas, siųskite savo telkinių renginių aprašymus, sekite ir kurkite „Draugo” kalendorių, tapkite aktyviais mūsų „Facebook” draugais bei prenumeruokite ir skaitykite „Draugą”, kvieskite draugus, pažįstamus, bičiulius ir giminaičius tapti mūsų bičiuliais.

Kas toliau vadovaus Lietuvai?

Atkelta iš 1 psl.

Norą tapti Prezidentu išreiškė ir sostinės meras Artūras Zuokas.

„Aš esu už tai, kad konkurencija būtų didesnė, kad rinkimai nebūtų formalūs, o žmonės turėtų galimybę rinktis iš skirtingų idėjų, požiūrių ir skirtingų asmenybių, kurios turi skirtingą gyvenimo patirtį. Todėl pasitarus su visuomenės atstovais, skirtingomis bendruomenėmis, organizacijomis, kolegomis ir šeima, apsisprendžiau šiuose rinkimuose dalyvauti, kandidatuoti ir siekti rinkėjų pasitikėjimo”, – kalbėjo A. Zuokas, kuris sakė save kelsiąs kaip nepriklausomas kandidatas.

Į platesnes diskusijas apie finansinę miesto, skendinčio milžiniškose skolose, padėtį meras nesileido, tik pareiškė, kad ateityje Vilniaus ir valstybės skolos turėtų mažėti.

Meras nemano, kad jam siekti posto sukludys teistumas. „Jeigu laikmės teisinių normų, tai, pirmiausia, mano teistumas yra teismo sprendimu panaikintas prieš daugelį metų. Ta patirtis, kurią turėjau, man yra skausminga, tikrai nemaloni, bet ji mano gyvenime yra, aš jos niekada neišvengsiu, bet nesmerkime ir sudarykime galimybes tiems, kurie norėtų pasitaisyti, atsistoti”, – sakė A. Zuokas.



LAIŠKAI

LIETUVIŲ ŽURNALAI
ANGLŲ KALBA

Romualdas Kriaučiūnas straipsnyje „Gyvas ir rašytas žodis” („Draugas”, 2014 m. sausio 16 d.) aprašo anglų kalba leidžiamų lietuviškų periodinių leidinių tiražus.

Nepaminėtas vienas, jau daugiau nei 40 metų Čikagoje leidžiamas žurnalas „Lithuanian Museum Review”. Tai Balzeko lietuvių kultūros muziejaus 32 psl. leidinys, išėinąs keturis kartus per metus (redaktorė Karilė Vaitkutė). Lietuvių jaunimo organizacijos nebeleidžia lietuvių kalba žurnalų Amerikoje, taigi rašytas žodis sunkiai skina kelią tiems, kurie dar nori rašyti, kad ir angliškai. Anksčiau „Draugo” spaustuvėje buvo leidžiamas laikraštis „The Observer”, kuriam buvo sunku išsilaikyti ir po keletos metų jis nustojo eiti.

Mano jaunesni giminės Kanadoje lietuviškos spaudos neskaito, nes jie nežino, kad JAV yra leidžiami tokie žurnalai kaip „Vytis” ar „Bridges”. Jei neklystu, Kanadoje iš viso nėra lietuviškos spaudos anglų kalba. Manau, kad „Draugas News” galėtų jiems pasitarnauti, jei būtų pagarsintas Kanadoje.

Gediminas Indreika
Chicago, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso



REMKIME DRAUGO FONDA

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo” laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

DRAUGAS

(USPS–161000)

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629–5532. Tel.: 773–585–9500. Fax.: 773–585–8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629–5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome paskelbti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Marija Gimbutienė... iš laiškų ir prisiminimų

(Vilnius: Žaltvykslė, 2005): *Errata*

ŽIVILĖ GIMBUTAITĖ

Papildant Marijos Gimbutienės dienoraščius, kurie baigiasi 1949–1950 metais, prireikia Jurgio Gimbuto „Dienoraštinės autobiografijos“ (III. Amerikoje), kuri yra teoriškai dar neskelbtinas šeimos dokumentas, nors randasi keliuose archyvuose ir jau dalinai paskelbta knygoje *Marija Gimbutienė... iš laiškų ir prisiminimų* (sud. Živilė Gimbutaitė ir Kornelija Jankauskaitė). Neturėdama po ranka tėvelio užrašų iš 1949–1954 metų, grįžtu prie minėtos knygos ir randu klaidų. Svarstau galimybę paruošti jų sąrašą, *Errata*, idėti į lyg šiol neišplatinas knygas; tačiau toks sąrašas gali nepasiekti knygą turinčių skaitytojų. Be to, klaidos liečia ne tik mano budrumo stoką ir originalių tekstų panaudojimo etiką, bet ir lietuvių kalbos vartosenos klausimus, ypač svetimų vardų ir vietovardžių „sulietuvinimą“. Todėl noriu paaiškinti šias klaidas „Drauge“, kreipdamasi į knygos *Marija Gimbutienė... iš laiškų ir prisiminimų* skaitytojus, o gal ir kitus skaitytojus, užtikčius panašias problemas.

Skaitydama ištraukas iš cituojamos Jurgio Gimbuto „Dienoraštinės autobiografijos“, pastebiu eilę keistenybių: į Vatebarį [Waterbury], Vatebaryje, Nogetakyje, prie Vilaubio [Willoughby] ežero, Vilaubį, Monrealį, Konektikuto, Filadelfiją, Niu Džersio, Niujorko, Bruklina, į Aipswičą [Ipswich], Vakarų Roksbaryje [West Roxbury], Vakarų Roksbaris, Vakarų Tousende [West Townsend], Keip Kode [Cape Code], Radcliffe [Redklif], Daksbaris [Duxbury], Berklio, Berklyje, Velisli [Wellesley], prie Stenfordo per Los Andželą, Vankuveris, Sietlas, Pacifik Paliseidse [Pacific Palisades], Friedrichas Marchas [Frydrichas Mačas], Wardas [Vardas], Lezeizy Dordonė [Les Eyzies-Dordogne], Airijos Šenono [Shanone] ir kt. Autoriaus naudojami amerikietiški ir kiti vietovardžiai, pakeisti sulietuvintais variantais, patenka į rėmelius, lyg tai būtų redaktorių paaiškinimai. Ir tai nenuosekliai: rėmeliuose pateikiami vardai matosi tik pirmame vietovardžio panaudojime; kai kurie vietovardžiai, pav. Sietlas, Berklis, Stenfordas, lieka be anglišku atitikmenų. Patikrinant J. Gimbuto teksto lapus, matyt, jog jis ištiesai vartojo amerikietiškus vietovardžius, kartais pridėdamas lietuviškas galūnes: Cape Code, New Yorke, Philadelphia, Brooklyne, New Jersey, West Roxbury, Ipswich, Naugatuck, Conn., Montrealyje, ir t.t. Jokių rėmelių, nes transliteracijos nereikalingos.

Naudojami tekstai turėtų būti paliekami tokie, kokie jie yra (nekalbant apie autorizuotą redagavimą). Visgi Jurgis Gimbutas turėjo pakankamai kredencialų; nuolat rašė lietuvių spaudai ir lietuvių Enciklopedijai, paskelbė keletą monografijų. Beje, jis domėjosi lietuvių kalbos ir amerikietišku vardų vartosenos taisyklėmis. Jo užrašuose yra pastabų apie tai, pvz., 1955 m. balandžio 15-tą: „L. Enc. redakcija atsiuntė prof. Pr. Skardžiaus paruoštą ir su LE redaktoriais aptartą instrukciją dėl kalbos nuoseklumo. Pvz., rašysim *ministeris*, *Clevelandas*, *Brooklynas*, *Chicaga* ...bet: *bruklinietis*, *čikagietis*. Painiava buvo, painiava ir liko“ (Jurgis Gimbutas, *Dienoraštinė Autobiografija*. III dalis: Amerikoje, 1949–1958, p. 93). Šiuo atveju ne tik vietovardžiai supainioti, bet ir originalus tekstas, nepaisant „intelektualinio turto“ vartojimo etikos.

Pažiūriu į Marijos Gimbutienės kolegės Ernestine Elster straipsnį apie kasinėjimus pietryčių Europoje ir pastebiu mano pateiktame lietuvių kalbos vertime įterptus rėmelius su vardų „lietuviškom“ versijom. Vėl, nenuosekliai: kartais autorės minimas vardas patenka į rėmelius. Pvz., Jeanu Deshayes [Žanu Dėjė], Šefildo [Sheffield], Štipa [Stip], Geoffrey Sayres [Gafri Sairesas], prof. Santo Tinė [Santu Tine]. Studentas vardu Shan Winn tampa Seanas Winnas [Synas Vainas]; atrodo, jog pavardė Winn sutapatinta su žodžiu *wine*. Tarptautinis, plačiai žinomas, ir dėl to neverčiamas terminas *élan vital* tampa *elan vitale* [vitalinio skrydžio]. Berods šis terminas artimesnis „gyvybingam po-

lėkiui“ (arba „šualiui“), bet geriau jis reiškiasi prancūzų kalboje.

Kodėl rašau apie šias klaidas aštuoneriems metams praėjus nuo knygos leidimo? Trumpai tariant, tik neseniai daugumą jų pastebėjau. Nedalyvavau priedų prie prisiminimų paruošime, nei paskutiniame korektūrų etape, nors skaičiausi knygos kosudarytoja.

Kai pradėjau šią knygą sudaryti, prašydama mamos kolegų/ių bei prietelių prisiminimų apie ją, turėjau omenyje vieningo turinio prisiminimų rinkinį ir vidutinio dydžio knygą, telpančią į kecionmaišį. 2003 m. vasarą Kornelija Jankauskaitė sutiko talkininkauti knygos sudaryme: užrašyti Lietuvoje gyvenančių žmonių prisiminimus, kol aš rūpinaus prisiminimais JAV. Neužilgo, kosudarytoja rado medžiagos Marijos Gimbutienės archyvuose Vilniuje, pvz., laiškus iš gimnazijos laikų; užtiko Jurgio Gimbuto „Dienoraštinę autobiografiją“ ir pareiškė norą plėsti knygos turinį. Jai pritarė Meilė Lukšienė, mamos artima pusseserė, žymi pedagogė, literatūros profesorė. Būktai knygų leidimas vis brangsta, gali nebūti kitos progos paskelbti šią medžiagą, o Kornelija jau užmezgusi ryšį su leidykla, „Žaltvyksle“. Su Kornelija pasiginčijau, bet tetos

Meilės Lukšienės nuomonei negalėjau prieštarauti. Knygos turinys vis didėjo. Daugumą prisiminimų siuntinėjome viena kitai, abi sudarytojos juos peržiūrėjome, tačiau minėtų priedų man nesiuntė paremaguoti. Retrospektyviai žiūrint, privalėjau jų pareikalauti ir atidžiai juos peržiūrėti.

Knygai *Marija Gimbutienė... iš laiškų ir prisiminimų* pasirodžius 2005-tais metais (didelio formato, 472 psl.), paskačiau lyg tol nematytus prisiminimus; maniau, maždaug žinau, kas yra tuose prieduose. Pastebėjau prof. Rimvydo Šilbajorio straipsnyje „Remigijus Šilbajoris“ po antrašte ir turinyje klaidingai spausdintą jo vardą. Klausiau, kaip taip atsitiko? Tačiau tuo metu nė nedingtelėjo, kad originaliuose tekstuose arba mano pateiktuose vertimuose galėjo būti įvesta eilė klaidų – be abejo su geromis intencijomis patobulinti tekstus skaitytojų labui.

Svetimų vardų sulietuvinimo klausimas gal jau išspręstas. „Draugo“ puslapiuose matau NewYork, Connecticut, Cleveland, Washington, DC, ir kitus amerikietiškus vietovardžius. Gal jau sudarytas priimtinių variantų sąrašas, su tokiais vietovardžiais, kaip „Paryžius“ ir „Čikaga“, apie kurį neteko girdėti....

Londono teismas leido Lietuvai išduoti V. Antonovą ir R. Baranauską

Jungtinės Karalystės teismas sausio 20 d., pirmadienį sutiko Lietuvai išduoti buvusius žlugusio banko „Snoras“ akcininkus Raimondą Baranauską ir Vladimirą Antonovą.

Tokį sprendimą, išnagrinėjęs Lietuvos generalinės prokuratūros prašymą, priėmė Londono Westminsterio magistrato teismo teisėjas John Zani. Sprendimo santraukoje pažymima, kad juo nėra konstatuojamas „Snoro“ akcininkų kaltumas ar nekaltumas.

Anot J. Zani, Lietuvos išduotas Europos arešto orderis yra teisėtas, o teiginiai, kad Lietuva nacionalizavo „Snoro“ banką ir persekioja V. Antonovą dėl tautybės, o R. Baranauską – dėl politinių priežasčių, nebuvo įrodyti.

Teisėjas taip pat atmetė kritiką dėl buvusio „Snoro“ banko laikinojo administratoriaus Simon Freakley veiklos.

J. Zani teigimu, jis yra įsitikinęs, kad Lietuvos teisėsaugos institucijos veiksmų prieš „Snoro“ akcininkus ėmėsi dėl to, jog jie yra kaltinimi dideliu sukčiavimu, o V. Antonovo ir R. Baranausko išdavimo siekiama, kad jie būtų teisiami.

Nutarties santraukoje taip pat nurodoma, kad V. Antonovas ir R. Baranauskas neįtikino teismų, kad jų išdavimas Lietuvai prieštarautų Žmogaus teisių konvencijai.

„Aš nebuvau įtikintas, kad V. Antonovo gyvybei gresia ‘realus pavojus’, jog yra ‘reali rizika’, kad prašomi išduoti asmenys gali rimtai nukentėti ne dėl valstybės pareigūnų veiksmų“, – rašoma nutarties santraukoje.

Pažymima, kad Lietuvos valdžios atstovai Jungtinės Karalystės teismui pateikė rašytinius įsipareigojimus, užtikrinančius, kad bus imtasi tinkamų priemonių, jei iškiltų pavojus V. Antonovo ir R. Baranausko gyvybei ar sveikatai.

„Aš taip pat esu visiškai įsitikinęs, kad kiekvienam iš prašomų išduoti asmenų bus užtikrintas teisingas teismas pagal Žmogaus teisių konvencijos 6 straipsnį. Nemanau, kad visus Lietuvos prezidento, tuometinio premjero ar tuometinių Seimo narių komentarai turės neigiamos įtakos teisingam bylos nagrinėjimui“, – teigiama nutarties santraukoje.

Jungtinės Karalystės teismo duomenimis, V. Antonovas ir R. Baranauskas kaltinami dėl turto pasisavinimo, už ką gresia maksimali bausmė – laisvės



V. Antonovas ir R. Baranauskas.

D. Labučio nuotr.

atėmimas iki 10 metų, dokumentų klastojimo – iki 6 metų, apgaulingos apskaitos – iki 4 metų, piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi – iki 6 metų. Tokios bausmės numatytos Lietuvos baudžiamajame kodekse.

Westminsterio magistrato teismo sprendimas per 7 dienas gali būti skundžiamas aukštesnės instancijos teismui, vėliau – ir aukščiausios instancijos teismui.

V. Antonovo ir R. Baranausko ekstradicijos bylą Westminsterio magistrato teismas pradėjo nagrinėti 2011 metų lapkritį.

Lietuvos Generalinė prokuratūra yra pateikusi Europos arešto orderį dėl V. Antonovo ir R. Baranausko suėmimo, be to, ji yra pareiškusi jiems įtarimus pasisavinus apie 1,7 mlrd. litų „Snoro“ turto. Prokurorai taip pat yra apriboję įtariamųjų nuosavybės teises į 805 mln. litų vertės turtą.

2011 metų lapkričio 16-ąją nacionalizuotam bankui „Snoras“ bankroto byla iškelta tų pačių metų gruodžio 7-ąją.

Londono teisme Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros prašymą vykdo Jungtinės Karalystės Karūnos prokuratūra. Pirmos instancijos teismo sprendimas per 7 dienas proceso šalių gali būti skundžiamas apeliacinei instancijai.

ATMINTIS

Žurnalistas, rašytojas, visuomenės veikėjas

Praėjusių metų pabaigoje, gruodžio 2 dieną, buvo 90-asis Vlado Būtėno gimtadienis. Šios spalvingos asmenybės – visuomenininko, rašytojo, žurnalisto, „Draugo“ bendradarbio – tarp mūsų nėra jau du dešimtmečius, tačiau prisiminimai apie jį gyvi ir ryškūs iki šiol.

ALGIRDAS BUTKEVIČIUS

1991 metų gruodžio mėnesį į „Biržiečių žodžio“ redakciją atkeliavo laiškas iš Washingtono. Jį atsiuntė Vladas Būtėnas – Ramojus. Laiške jis rašė: „Per savo bičiulį poetą L. Žitkevičių sužinojau Jūsų redaguojamo laikraščio adresą ir į Jus kreipiuosi tokiu reikalu. Maždaug prieš pusmetį kažkuriame Lietuvos laikraštyje mačiau žinią, jog vienas iš Biržuose leidžiamų laikraščių prašo to krašto žmones atsiųsti savo prisiminimų. Tad ir aš, gimęs 1923 metais Vabalninke, drįstu pasiūlyti perspausdinti mano 1956 metais Chicagoje išleistos karo nuotykių knygos „Lenktynės su šėtonu“ I dalies kai kuriuos epizodus, arba, jei patiks, visą čia siunčiamą pirmą dalį. Po to dar seka trys dalys: Latvija, Vokietija ir karo pabaiga Danijoje“.

1992-ųjų metų sausio mėnesio 29 dienos „Biržiečių žodžio“ numeryje išspausdinau Vlado Ramojaus knygos ištrauką „Žemės ant gyvojo karsto“ ir pateikiau žinių apie autorių.

Šitaip prasidėjo gražus bendravimas. Liko ne tik turiningi ir nuoširdūs jo laišakai, bet ir laikraščio puslapiuose išspausdinti Vlado Būtėno atsiųsti prisiminimai apie nepriklausomos Lietuvos švietimo ministrą, valstybės kontrolierių ir Seimo pirmininką Konstantiną Šakenį, vabalninkietį rašytoją ir poetą Aloyzą Baroną, poeto Juliaus Janonio seserį Emiliją Railienę, biržėnų klubo veiklą Čikagoje. Jo dėka rajono laikraštyje buvo išspausdintas kraštiečio kunigo Jono Petrėno atminimui skirtas Leonardo Žitkevičiaus straipsnis „Gulbinų kaimo gulbinas“, Jono Petrėno rašinys „Bernardo Brazdžionio baltosios dienos“, Aloyzo Barono prisiminimai apie garsaus poeto, dramaturgo, literatūros kritiko Balio Sruogos brolių daktarą Kazimierą Sruogą.

Beveik į kiekvieną laišką Vladas Būtėnas įdėdavo savo rašinio kopiją, su kuria norėjo supažindinti gimtojo krašto žmones. Siųsdamas atsiminimus apie 1980-aisiais metais mirusį Aloyzą Baroną jis rašė, kad atsiminimai „gal tiks ateityje kuria nors proga. Geriau tegu stovi pas Jus, kad ir archyve, kur žymiai saugiau, negu pas mane. Nes mano kartai pasitraukus iš gyvųjų tarpo, mūsų vaikai vargu ar jais besidomės“.

Kitame laiške rašė, kad jam labai norėtųsi prieš mirtį dar pamatyti Vabalninką. Nors ten nieko nelikę. Sesuo Irena gyvenanti Kaune. Į pagrindinį namą (dar ir antras, žymiai prastesnis namas stovėjo sodo gale) 1944 metų liepos 22 dieną pataikiusi iš lėktuvo mesta bomba ir pusę jo sugriovusi. Už sodo tęsėsi maždaug hektaras pievos ir didelis daržas bulvėms. Tokia buvo jo tėviškė. Jos vietoje dabar stovi Vabalninko žemės ūkio mokyklos pastatai. Čia 1923 metų gruodžio 2 dieną pašto tarnautojo šeimoje gimė Vladas Būtėnas. Mokėsi Vabalninko pradžios mokykloje, vėliau baigė Panevėžio gimnaziją. Vasaros atostogas praleisdavo Vabalninke. 1941–1944 metais čia ir gyveno. Iš Vabalninko 1944 metų liepos 22 dieną prasidėjo jo kelionė į Vakarus. Vėliau Vladas Būtėnas apie ją papasakos knygoje „Lenktynės su šėtonu“. Knygą pasirašys Ramojaus slapyvardžiu, kad nepakenktų okupuotoje Lietuvoje likusiems savo artimiesiems.

1945 metų rugsėjo pradžioje Vladas Būtėnas pateko į lietuvių pabėgėlių stovyklą Flendsburge. Išklauseš kalbininko Petro Būtėno suorganizuotus mokytojų kursus, pradėjo rašyti eilėraščius ir prisiminimus apie paskutines dienas Biržų krašte. Ne-



Vladas Būtėnas.

„Draugo“ archyvo nuotr.

trukus žurnalistas Andrius Vaitkus išleido stambų Flendsburgo stovyklos metraštį „Dienos be tėvynės“. Jame buvo išspausdinta ir pirmoji Vlado Būtėno kūryba, kurią vėliau pats autorius laikys labai sentimentalio ir silpna.

Dirbdamas mokytoju Seedorfo, Stabės ir Deldsдорfo stovyklų pradžios mokyklose V. Būtėnas gausioje lietuvių pabėgėlių spaudoje spausdindavo savo eilėraščius ir korespondencijas.

1949 metų rugpjūčio mėnesį, pakviestas žinomo Amerikos lietuvių veikėjo Juozo Laučkos, Vladas Būtėnas atvyko į JAV ir apsigyveno netoli New Yorko esančiame kurortiniame Great Neche miestelyje.

„Čia, – prisimena V. Būtėnas, – likimas lėmė man maišytis tarp žinomų plunksnos galiūnų (buvusio „Lietuvos aid“ vyr. redaktoriaus ir monografijų autoriaus Aleksandro Merkelio, buvusio „Kario“ redaktoriaus kapitono Simo Urbono, keturvėjininkų J. Petrėno – Tarulio, Juozo Tysliavos ir kitų). Šis bendravimas su rašytojais buvo lyg savotiškas universitetas. Nuo tada pradėjau bendradarbiauti Amerikos lietuvių spaudoje“.

Po pusantrų metų vabalninkėno bičiulio ir kylančio rašytojo Aloyzo Barono kviečiamas persikėlė į Čikagą ir apsigyveno Ciceiro priemiestyje. Čia išleido pirmą (ir paskutinę) poezijos knygutę „Nuėję plotai“. Ją perskaitęs būsimasis politinių mokslų profesorius Vytautas Vardys pareiškė, kad iš Būtėno poeto nebus, gal išeis tik neblogas žurnalistas. Nuo to laiko V. Būtėnas eilėraščių neberašė, nors artimai draugavo su poetu Algimantu Mackum, gerai pažinojo kaimynystėje gyvenusią poetę Gražiną Tulauskaitę.

Bendradarbiauti spau-

doje Būtėną paskatino Čikagoje leidžiamo dienraščio „Draugas“ surengtas žurnalistikos seminaras. Keletą mėnesių vakarais buvo skaitomos paskaitos. Gavęs seminaro baigimo diplomą, Vladas Būtėnas laisvalaikio (nuo 1950 iki 1960 metų jis dirbo Hotpoint šaldytuvų įmonėje) ėmė vis daugiau rašyti. Pirmasis 1951 metais parašyti apie statomą Petro Vaičiūno veiklą „Naujieji žmonės“ jį paprašė buvęs aktorius Stasys Pilka. Iki 1978 metų spalio mėnesio, kuomet Būtėnas išvyko dirbti į Washingtoną, „Amerikos balso“ lietuvių redakciją, jis parašė šimtus reportažų, buvo 1956 metais Čikagoje įvykusios pirmosios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės ko-



Vladas Būtėnas pasirašo į savo knygą. Stovi: Jurgis Janušaitis, Juzas Šlajus ir Kazys Santvaras.
V. Noreikos nuotr. iš „Draugo“ archyvo

miteto nariu spaudos reikalams, ke-
liolika metų informavo visuomenę
apie 1956 metais iš Čikagos lietuvių
vyrų choro išsivysčiusios Lietuvos
operos kasmetinius pastatymus.

1953 metų balandžio 11 dieną įvy-
ko Vlado Būtėno ir Dalios Meškauskai-
tės vestuvės. Gimė sūnūs Gintautas ir
būsimasis „Antrojo kaimo“ teatro tru-
pės aktorius Eugenijus. „Esu dėkingas
žmonai, – rašė V. Būtėnas, – kad ji rū-
pinosi vaikų lietuvišku auklėjimu,
šeštadieniais juos vežiojo į lituanisti-
nes mokyklas, į lietuvių skautų suei-
gas bei stovyklas“.

1955 metais „Draugo“ spaustuvė iš-
spausdino Vlado Būtėno karo nuotykių
knygą „Lenktynės su šėtonu“. Ji buvo
išparduota per metus. V. Būtėnas pri-
simena, kad kukliose knygos krikšty-
nose dalyvavęs bendro žygio bičiulis
Marius Katiliškis po alaus stiklo pa-
reiškė, jog ir jis tokią knygą parašys.
Savo pažadą tęsėjo. Tai buvo romanas
„Išėjusiems negrįžti“, išleistas ir Lie-
tuvoje 1990 metais.

1959 metais Vladas Būtėnas baigė
linotipininkų mokyklą ir septynerius
metus dirbo dienraščio „Naujienos“,
Mykolo Morkūno ir dienraščio „Drau-
gas“ spaustuvėse. 1967 metais pradėjo
dirbti dienraščių „Chicago Sun – Ti-
mes“ ir „Daily News“ spaustuvėse,
kur atlyginimas buvo keletą kartų di-
desnis negu lietuviškose spaustuvėse
ir dirbti reikėjo trumpiau.

1960–1978 metais įvairios leidyklos
išleido keturias V. Būtėno knygas. Pa-
sinaudodamas didele Broniaus Kviklio
biblioteka, į kurią suplaukdavo be-
veik visos knygos iš Lietuvos, tarp jų
ir iš serijos „Faktai kaltina“, ten skel-
biamą medžiagą savaip interpretuo-
damas ir pridėdamas dar ir kitais ke-
liais Vakarus pasiekusią medžiagą,
parašė ir 1967 metais Lietuvos knygos
klubas išleido veikalo „Kritusieji už
laisvę“ I tomą. Po poros metų buvo iš-
leistas antras tomas. Vyskupo P. Briz-
gio paprašytas, parašė dokumentinę
knygą „Dabarties kankiniai“. Joje ap-
rašytos Lietuvos tikinčiųjų patirtos
kančios okupacijoje. Šią knygą V. Bū-
tėnas pasirašė Mato Raišupio slapy-
vardžiu, nes Ramojaus slapyvardį so-
vietinis saugumas jau buvo iššifra-
vęs. Vladas Būtėnas bijojo, kad ši kny-
ga dar labiau nepakenktų tuomet Že-
maitijoje tebegyvenančiai jo mamai ir
iš tremties Vorkutoje grįžusiai vie-
nintelei seseriai Irenai.

„Paskutinis žurnalistinis uždavi-
nys, – rašė V. Būtėnas šio rašinio auto-
riui atsiųstuose savo prisiminimuose, –
buvo gana įdomus: 1972 ir 1973 metų va-
saromis su jėzuitu, dabar žinomu fo-
tomenininku Algimantu Keziu ir tau-
tosakininke Elena Bradūnaite lankėme
senąją Amerikos lietuvių imigrantų tel-
kinį – Pensilvanijos angliakasių Lie-
tuvą. Iš tų kelionių gimė 1977 metais
Amerikos lietuvių bibliotekos leidyk-
los išleistas didelio formato albumas su
plačiais mano tekstais apie dabarties
Pensilvanijos angliakasių Lietuvą, su
folkloristės E. Bradūnaitės ten su-
rinkta tautosaka, archyvinėmis nuo-
traukomis“. Už šiuos žurnalistinius
darbus Lietuvių Katalikų Mokslų aka-
demijos sudaryta vertintojų komisija
V. Būtėnui paskyrė 1 000 dolerių žur-
nalistikos premiją. Premijos mecena-
tas buvo kun. prelatas Juozas Prunskis.
Vėliau šią premiją skirdavo Lietuvių
Bendruomenės Kultūros taryba.

1970 metais Vladas Būtėnas iš-
vyko į Washingtoną dirbti „Amerikos
balso“ lietuvių redakcijoje. Laisvalai-
kiu aprašė savo Amerikoje praleistų
dienų svarbesnius įspūdžius, juos pa-
vadinęs „Dienai riedant vakarop“.

Vieną šio rankraščio kopiją (maždaug
120 puslapių) jis rašė nusiuntęs Pane-
vėžio J. Balčikonio gimnazijos muzie-
jui, o kitą – Kaune gyvenusiai seseriai,
kurios prašęs, kad ji perskaičiusi per-
duotų Mažvydo bibliotekai. Nes, au-
toriaus manymu, „tie nuotyčiai turė-
tų Lietuvos šviesuoliams būti įdomūs,
nes gyvenime teko susidurti su visa
eile rašytojų bei kitų kultūrininkų“.

Čia, Washingtone, jis draugavo su ra-
šytoju Antanu Vaičiulaičiu, poetu Al-
fonsu Nyka-Niliūnu ir ypač su reži-
sieriumi ir poetu Jurgiu Blėkaičiu, ku-
ris iki 1987 metų sausio 1 dienos buvo
„Amerikos balso“ lietuvių tarybos re-
daktoriumi. Čia dirbant jam pasitai-
kydavo progų susitikti su svečiais ra-
šytojais iš Lietuvos. Aktorius Laimo-
nas Noreika knygoje „Čiurlionio 16“
prisimena, kad jam 1985 metais lankan-
tis JAV, Washingtone jį globojęs Vladas
Būtėnas kartu su žmona Dalia aprodė
naktinį Washingtoną, Washingtono ir
Linkolno paminklus, memorialą Viet-
namo karo aukoms, „Amerikos balso“
redakcija.

1989 metais V. Būtėną ištiko insul-
tas. Jis pakenkė kalbai, todėl „Ameri-
kos balso“ laidose prie mikrofono jau
nebeidavo, tik rašydavo ir vertė įvai-
rius tekstus.

1992 metais išėjęs į pensiją sugri-
žo į Čikagą. Rašė „Draugui“. Jame tu-
rėjo nuolatinę skiltį „Horizontai“. Lai-
škuose dėkodavo už atsiųstas įdo-
mesnių straipsnių iškarpas. Džiaugė-
si gavęs poeto Eugenijaus Matuzevi-
čiaus rajono laikraštyje išspausdintą
pasakojimą apie poeto Broniaus Kri-
vicko žūties vietą. „Tąją naujieną, – ra-
šė laiške, – skelbsiu dienraštyje ‘Drau-
gas’, kur vėl, pasinaudodamas jūsiške
spauda, ypač ‘Tremtiniu’, rašau
straipsnių ciklą ‘Iš Lietuvos partizanų
kovų lauko’. Jau yra atspausdinti pen-
ki straipsniai. Apie Br. Krivicką ir Ju-
lijoną Būtėną, remiantis ‘Tiesoje’ pa-
skelbta serija, bus šeštasis straips-
nis“.

Artėjo Vlado Būtėno septynias-
dešimtmetis. „Tačiau ši sukaktis man
nėra linksma, – rašė laiške. – Gegužės
4 dieną turėjau pūslės operaciją, kurios
metu buvo išimta dalis ten augančio
auglio. Vėlesni patologiniai tyrimai pa-
rodė, kad ten esama piktybinio vėžio.
(...) Tad gydytojai ir nusprendė liepos
2 dieną daryti didelę operaciją, kuri už-
truks apie 6 valandas. (...) Tad su-
praskit, kokia gali būti mano savijau-
ta šiomis dienomis. Tačiau pasitikiu
Dievo globa ir šio krašto medicinos pa-
jėgumu“.

Vabalninkiečiai ruošėsi paminėti
savo kraštiečio žurnalisto, rašytojo ir
poeto 70-ąją gimtadienį. Deja, Vladas
Būtėnas jo nebesulaukė. Mirė išgyve-
nęs tris mėnesius po operacijos 1993
metų lapkričio 7 dieną. Iki gimtadienio
buvo likę šiek tiek daugiau negu trys
savaitės. Vlado žmona Dalia rašė, kad
į „amžinuosius namus“ jį palydėjo ke-
li šimtai čikagiečių, nes jis buvo popu-
liarus ir skaitytojų mėgiamas žurnalis-
tas JAV ir Kanadoje. Palaidotas 1993 m.
lapkričio 12 dieną Čikagos Šv. Kazimie-
ro lietuvių kapinėse.

PRENUMERUOKIME
IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!
www.draugas.org
773-585-9500

MARTYNO LEVICKIO KONCERTAI JAV IR MEKSIKOJE



**Nuo š.m. sausio 10 iki kovo 30 dienos JAV ir Meksikoje vyks smuikinin-
ko David Garrett koncertinis turas, kurio metu, kaip garbės svečias, gros
akordeonistas Martynas Levickis.**

Koncertai vyks prestižinėse 20-ies JAV ir Meksikos miestų koncertų salėse:

- Sausio 10 d.:** St. Louis, MO – „Fox“ teatras
- Sausio 12 d.:** Kansas City, MO – „Midland“ teatras
- Sausio 14 d.:** Dallas, TX – Winspear Opera
- Sausio 15 d.:** Houston, TX – „Cullen“ teatras
- Sausio 18 d.:** Portland, OR – „Aladdin“ teatras
- Sausio 19 d.** Seattle, WA – „Paramount“ teatras
- Sausio 21 d.** San Jose, CA – San Jose Civic Auditorium koncertų salė
- Sausio 22 d.:** Sacramento, CA – „Crest“ teatras
- Sausio 23 d.:** Anaheim, CA – „The Grove“ koncertų salė
- Sausio 26 d.** San Diego, CA – „Balboa“ teatras
- Sausio 28 d.:** Mexico City (Meksika) - Auditorio Nacional koncertų salė
- Kovo 12 d.:** Minneapolis, MN – „State“ teatras
- Kovo 14 d.:** Milwaukee, WI – „Riverside“ teatras
- Kovo 15 d.:** Čikaga, IL – Chicago Theater
- Kovo 18 d.:** New York, NY – „Best Buy“ teatras
- Kovo 19 d.:** New York, NY – „Best Buy“ teatras
- Kovo 21 d.:** Pittsburgh, PA – „Benedum“ centras
- Kovo 22 d.:** Wallingford, CT – „Oakdale“ teatras
- Kovo 23 d.:** Worcester, MA – „Hanover“ teatras
- Kovo 27 d.:** Atlanta, GA – Symphony Hall
- Kovo 28 d.:** St. Petersburg, FL – „Palladium“ teatras
- Kovo 30 d.:** Coral Springs, FL – „Coral Springs PAC“ meno centras

Daugiau informacijos:

<http://www.david-garrett.com/us/2014/01/10/davids-us-tour-kicks-off-today/>



2013 spalio 14 d. leidybinės kompanijos Decca Universal Music Classics
išleisto Martyno Levickio albumo „Martynas“ viršelis.

Menininkai sukrėsti:

režisieriaus A. Maceinos poelgis apstulbino ir įskaudino

SNIEGUOLĖ DOVIDAVIČIENĖ

Sekmadienio, sausio 19-osios naktį visuomenę supurtė šiurpus įvykis – paryčiais du vyrai gerdami susipyko ir vienas iš jų peiliu smogė kitam. Buvo pataikyta į kojos arteriją – auka greitai mirtinai nukraujavo. Į areštinę uždarytas įtariamasis pasirodė esąs žinomas dokumentinio kino kūrėjas Algimantas Maceina. Policija jo kraujyje nustatė 2,6 promilės alkoholio. Nužudytasis – aktorius Rimgaudo Karvelio sūnus, dailininkas Naglis Karvelis.

Algimantas Puipa: nepaisant agresyvios išvaizdos, Algis buvo švelnaus būdo

„Tai tragiškas įvykis, neįmanoma to suprasti“, – sakė daugybės filmų autorius, režisierius Algimantas Puipa. Nepaisant grėsmingos išvaizdos ir provokuojamos povyzos, A. Maceina, pasak jo, buvo pakankamai švelnaus būdo. „Neįsivaizduoju, kokia baisi turėjo būti situacija, kad šitaip atsitiktų. Aš nustebęs, kad prasiveržė tokia agresija. Iš ko kito galėjai šito laukti, bet ne iš jo...“ – sunkiai žodžius rinko A. Maceiną neblogai pažinojęs A. Puipa.

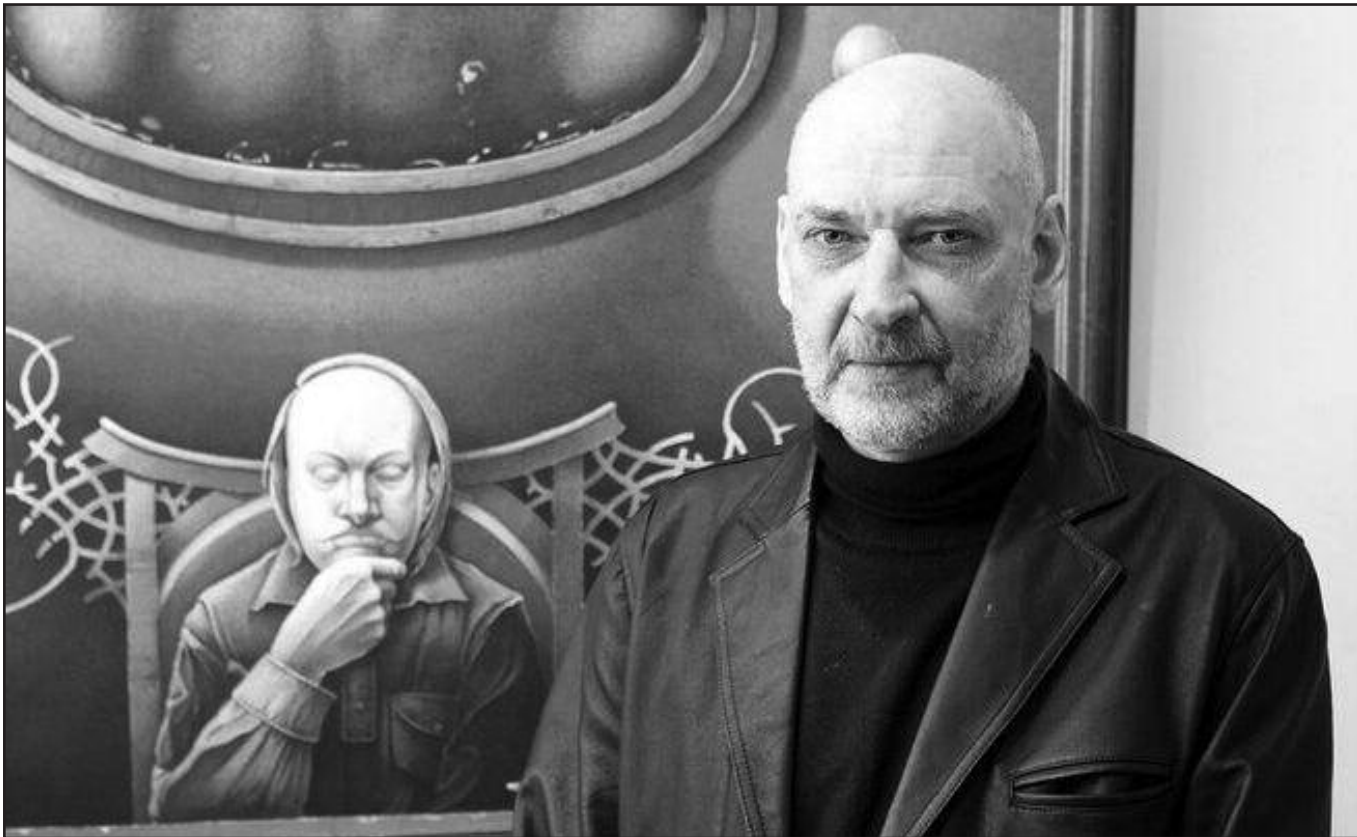
Pats seniai alkoholio nevartojantis režisierius, matydamas nuolat išgėrinėjantį A. Maceiną, sako pykęs, negalėjęs susitaikyti su jo vaikščiojimu su kvapeliu, pasipuošus masyviu kryžiumi ir jo nuolatiniais aiškinimais, kad jam vienuoliai parodė kelią ir jis jau negeria. Esą, pastatęs filmą apie blaivybę, jis ir pats surado kelią į blaivybę.

„Nepaisant to, net į šio filmo premjerą atėjo išgėręs... Jau tada buvo aišku, kad jis nesusitvarkys su šituo reikalu“, – kalbėjo A. Puipa, omeny turėdamas 2007 m. A. Maceinos sukurtą filmą „Kad mano namai būtų pilni“ apie socialinėje atskirtyje esančius žmones. Šis filmas simbolinis, nes daugiau jo filmų nebuvo, o režisierius vis giliau niro į alkoholį. Kol įvyko tragedija.

A. Puipa su A. Maceina susitiko Lietuvos kino studijoje, kai 1985 m. tuometinės centrinės televizijos užsakyму kūrė filmą „Elektroninė senelė“. Jame pagrindinį vaidmenį vaidino Ingeborga Dapkūnaitė, taip pat Vidas Petkevičius, Violeta Podolskaitė ir kiti.

„Administracija manęs paprašė priimti į darbą jauną vaikina iš Klaipėdos. Baigęs masinių renginių režisūrą, jis norėjo ateiti į kiną. Paprašė priimti į grupę, jis pas mane dirbo rekvizitoriumi. Buvo labai draugiškas vaikinąs, labai smalsus, labai domėjosi galimybe vaidinti. 1991 metais su grupe jaunų režisierių stažavosi pas Joną Meką New Yorke. Prieš tai mokėsi Gruzijoje. Paskui šiek tiek netgi vaidino. Pavyzdžiui, Aleksejaus Germano juostoje „Sunku būti Dievu“. Grįžo labai laimingas, kad daug ką patyrė. Atrodė, kad žmogus suras savo kelią ir eis, bet ...“ – apgailestavo A. Puipa.

A. Maceinos draugas, dailininkas Naglis Karvelis, tapęs lemtingu išgertuvių auka, A. Puipos žiniomis, taip pat labai domėjosi kinu, buvo įdomus kino dailininkas, visada buvo pilnas fantazijų, idėjų. Jis dirbo Lietuvos kino studijoje dailininku, ten jį



Naglis Karvelis.

pakvietė kaimynas, operatorius Algis Mikutėnas. „Siaubas, košmaras... Niekio nekalbėsiu... Esu sukrėstas. Gal po mėnesio, dviejų, bet ne šiandien ir ne ryt...“ – sunkių emocijų neslėpė buvęs nužudytojo N. Karvelio draugas A. Mikutėnas.

N. Karvelis buvo gabus dailininkas – jo paveikslai nepasiekdavo parodų salių, nes buvo išgraibstyti tiesiog iš studijos. Jis piešė dekoracijas lietuvių filmams, dirbo Ukrainoje ir Rusijoje.

Bet prasidėjo problemos. Pasak kolegų, pakvietė jį į vieną kitą kartą ir amerikiečių filmą, bet jeigu žmogus neateina arba ateina išgėręs, iš karto karjera baigiasi. Jis toliau nedirba.

„Matyti, kad ir jis nebuvo piktybinis, ir į galvą netelpa, kaip ta tragedija įvyko. Tai primena 1987 metais įvykusią fotografo Vito Luckaus tragediją. Namuose su savo draugu abu stovėjo prie nuotraukų stalo, nuotraukas aptarinėjo. Draugas galbūt pasakė kažkokį grubų žodį, tada V. Luckus, pagautas kažkokios baisios emocijos, dūrė draugui, o pats išsoko pro langą. Nacionalinėje dailės galerijoje kaip tik vyksta retrospektyvinė V. Lucko darbų paroda“, – nelinksmas sąsajas su šiurpiu praėjusios nakties įvykiu įžvelgė A. Puipa.

Galius Kličius: netekę vieno žmogaus, netekome dviejų menininkų

Lietuvos kino studijoje daugybę metų dailininku dirbęs Galius Kličius prasitarė – netekę N. Karvelio, netekome ne tik žmogaus, bet ir labai gausaus, ypatingo talento dailininko, kokio ilgai neturėsime. „Ir dėl to labai gaila, dūšią skauda“, – kalbėjo N. Karvelį gerai pažinojęs menininkas. Jie kartu dirbo Lietuvos kino studijoje, kur Naglis buvo įsirengęs savo studiją. Jis buvo labai kūrybingas, energingas ir labai geranoriškas. Visada visiems stengėsi padėti.

„2011 m. surengė savo pirmąją parodą Dailės akademijoje. Nustebau, nes iki tol nežinojau, kuo jis, uždarius

Lietuvos kino studiją, užsiima. Nebuvau matęs jo darbų. Dėl jų buvau apstulbęs. Jis nebuvo žinomas, nes nesieksponavo, nesireklamavo, bet vis tiek išėjo į Vakarų rinką, ir ji jį faktiškai pasiglemžė. Sykais nespėdavo net nupaišyti. Jo paveikslus nupirkdavo iš rankų. Jo darbai labai įdomūs, išradingi, turintys subtilaus humoro. Šia prasme jis turėjo neeilinį talentą, galbūt paveldėtą iš tėvo humoro Rimgaudo Karvelio. To nežinojau, nors ir kartu dirbome“, – stebėjosi G. Kličius.

Dailininkas N. Karvelį pažinojo nuo vaikystės, nes buvo pažįstamas su jo tėvu ir motina, kurie dirbo Jaunimo teatre. Ir G. Kličius kurį laiką dirbo Jaunimo teatre. Naglis buvo vienintelis sūnus šeimoje, ir tragedija dėl to dar siaubingesnė. Nelaimės priežastimi, pasak G. Kličiaus, galėjo tapti abiejų menininkų karštas būdas, asmeniškumai.

Konfliktas galėjo kilti ir dėl skirtingų įsitikinimų, skirtingų požiūrių, kūrybinių pozicijų, kuriuos abu stengėsi ginti. Vienintelė išeitis tokioje situacijoje – mokytis ramiau bendrauti, išmokti valdyti emocijas, vengti alkoholio, kurio rasta abiejų nelaimės dalyvių kraujyje. Skaudžiausia, pasak G. Kličiaus, kad abu buvo draugai. Reiškia: draugas – draugą...

„Netekę vieno žmogaus, iškart netekome dviejų talentingų menininkų, kurių turime tiek nedaug. Deja, dauguma esame sovietiniai žmonės, sukaupę sovietinį palikimą ir jo negalima lengvai ištrinti. Nuo tų laikų esame pripratę bendrauti prie alkoholio, taurelės, esame pratę prie bohemiško gyvenimo, bet kai reikia dirbam, darom ir padaram“, – pastebėjo G. Kli-

čius.

Jis įsitikinęs, kad dažnai meno žmonių drama tampa saviraiškos trūkumas. Daugelis po Nepriklausomybės paskelbimo prarado galimybę kurti, reikštis. Kino režisieriai – ypač. Nes kinas – dalykas rimtas, jis reikalauja didelių investicijų, labai sunku parašyti vietoje ir laiku tinkamą scenarijų. Jaunimas to jau išmoko, jie lengviau parašo ir pristato vadinamus projektus, vyresnės kartos kūrėjams tai padaryti sunkiau. Ir tai lemia kūrybines ir gyvenimo nesėkmes. Juk A. Maceina, G. Kličiaus žiniomis, pastaruoju metu daugiau dirbo apsaugininku, nei kūrė kiną. Juk valgyti reikia. O jeigu tu negali kino kurti diena dienos, reiškia tu ne režisierius.

„Daug pas mus tokių režisierių prarasta, jie nieko ir nebesukurs. Aš jau nekalbu apie vyresnius, kurie vienas po kito išeina į aną pasaulį. A. Maceina ir N. Karvelis buvo talentingi žmonės. Ir vieno gaila, ir kito gaila“, – alkoholį didžiausiu tragedijos kaltininku vadinantis G. Kličius.

Pasakyti negerti – pats lengviausias dalykas, bet to neužtenka. Meno žmonėms reikia galimybės kurti, reikia pripažinimo. Jų nebuvimas lemia agresiją, girtavimą, panašius dalykus. Pavieniai tragiški atvejai, padažnėjusios jaunimo savižudybės byloja apie nesugebėjimą prisitaikyti prie pasikeitusio, naujo ir nelengvo gyvenimo. „Aš irgi nesakau, kad jau prisi- taikiau, man irgi nėra paprasta ir labai lengva. Dažnai nesuprantu jaunų žmonių požiūrio, masinės kultūros, bet reikia vyti, reikia laikytis“, – vyresnės kartos menininkus įsiklausyti į jo žodžius ragino G. Kličius.

Alfa.lt

Čikagos sendraugiai ateitininkai, atsiuntė 50 dol. „Draugo“ leidybos išlaidoms sumažinti bei laiškutį, kuriame rašo: „Linkime klestėti ir toliau ugdyti krikščionišką, lietuvišką pasaulėžiūrą“. Labai ačiū už paramą ir linkėjimus.

LIETUVA IR PASAULIS

Simbolinė gamtinių dujų terminalo statybos pradžia

Klaipėda (ELTA) – Premjeras Algirdas Butkevičius sausio 21 d. dalyvavo simbolinės Suskystintų gamtinių dujų terminalo kapsulės įleidime ties Kiaulės nugaros sala Kuršių mariose.

Prieš savaitę įmonė „Klaipėdos nafta“ gavo krantinės statybos leidimą, tad dabar prasidės platformos konstrukcijų betonavimo darbai, kuriuos atlieka konkursą laimėjusi Latvijos bendrovė BMGS. Krantinės statybos darbus planuojama baigti iki šių metų spalio 1 dienos, o visą terminalą užbaigti iki metų pabaigos.

Premjeras teigė, jog šiuo metu yra sukalti 65 krantinės poliai iš 135. Anot jo, darbų vykdytojai patikino, kad

statybos vyksta neatsiliekant nuo grafiko.

Šalia krantinės, į kurią įkasta simbolinė kapsulė, 2014 m. pabaigoje švartuosius SGD laivas-saugykla „Independence“. Šiame laive vienu metu galima laikyti 170 tūkst. kubinių metrų suskystintųjų gamtinių dujų, metinis pajėgumas sieks apie 3–3,5 mlrd. kubinių metrų išdujintų dujų. Projektu siekiama sumažinti Lietuvos priklausomybę nuo vieno energijos tiekėjo, sukurti konkurenciją gamtinių dujų rinkoje.

Pasak A. Butkevičiaus, šiuo projektu stengiamasi padidinti šalies energetinį savarankiškumą.

Vyriausybė nori kviesti ir lengviau įsileisti darbo jėgą iš užsienio

Vilnius (BNS) – Vyriausybė numato patvirtinti Migracijos politikos gaires, kuriose nustatoma siekti ne tik išvykusiųjų grįžimo, bet ir pritraukti darbo jėgą iš užsienio.

Vidaus reikalų ministerijos parengtame dokumente konstatuojama, kad tik pastaraisiais metais, Lietuvos ūkiui atsigaunant po ekonominės krizės, palaipsniui pradeda didėti imigracijos bei grįžtamosios migracijos mastas ir mažėti emigracija.

Dokumente teigiama, kad būtina sudaryti sąlygas užsieniečių integracijai, jog būtų pasinaudota imigracijos teikiama nauda, kai užsieniečiai veiksmingai prisideda prie valstybės stiprinimo, dalyvaudami jos ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame gyvenime. Kartu numatoma stiprinti migracijos kontrolę, kad būtų užkirstas kelias Dokumentu išskiriamos vals-

tybei prioritinės užsieniečių kategorijos: lietuvių kilmės užsieniečiai, ES piliečiai, mokslo ir studijų tikslais atvykstantys svetimšaliai ar investuojantys Lietuvoje, atvykstantieji dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujanti darbą ar šeimos susijungimo pagrindu ir pan.

Projekto sakoma, kad Lietuva yra priskiriama valstybėms, kuriose šiuo metu emigracijos srautai yra didinantys – užsienio valstybėse jau gyvena daugiau nei 0,6 mln. Lietuvos piliečių. Užsieniečių registro duomenimis, 2013 metų pradžioje Lietuvoje gyveno 33,3 tūkst. užsieniečių, daugiausiai iš Rusijos, Baltarusijos bei Ukrainos piliečiai.

Migrācijas politikas gaires numatoma svarstyti Vyriausybės posėdyje sausio 22 d., trečiadienį.

sandravičius.

Tuo metu Europos Sąjungos šalyse pėstieji sudarė gerokai mažesnę dalį – apie 27 proc. – visu avarijų aukų.

Daugiausiai eismo įvykių praėjusiais metais nutiko penktadieniais, saugiausia diena galime vadinti sekmadienį. Avaringiausiu metu išlieka piko valandos – darbo dienomis nuo 7 iki 8 val. ryto ir nuo 6 iki 7 val. vakaro.

rėjo kopijuoti garsaus amerikiečių dizainerio drabužių ir rankinių prekęs ženklą 'Polo Ralph Lauren'", – samprotavo Andrius.

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos Heraldikos komisijos pirmininkas Edmundas Rimša pakomentavo: „Suprantama, kad komerciniams tikslams valstybės herbas negali būti naudojamas. Bausmės nustato teismai. Bet čia problema daug rimtesnė, nes susijusi su užsienio valstybe. Perduosiu medžiagą Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, kad ši per mūsų ambasadą Kinijoje pirmiausia išsiaiškintų, kaip tai galėjo atsitikti”.



ELTA – EPA nutr.

Ukraina priešinasi protestų ribojimo įstatymui

Kijevas (BNS) – Ukrainos prezidentas Viktoras Janukovyčius sausio 17 d. pasirašė griežtą protestų ribojimo įstatymą, kurį pasmerkė JAV bei ES, o Ukrainos opozicija jį pavadino valdžios užgrobumu.

Pagal naują tvarką, vyriausybės pastatų blokavimas gali būti baudžiamas iki penkerių metų kalėjimo, kaukėti ar šalmus užsidėję protestų dalyviai bus baudžiami bandomis arba administraciniu areštu, šmeižto platiniams internete draudžiamas ir baudžiamas pinigineis bandomis arba pataisos darbais iki vienerių metų.

JAV valstybės sekretorius John

Kerry šiuos suvaržymus pavadino nedemokratiškais ir neteisingais.

ES užsienio politikos vadovė Catherine Ashton jau penktadienį sakė, kad jai „labai neramu dėl įvykių Kijeve“. Ji sakė turinti omenyje „nerimą keliančius suvaržymus“, numatytus Rados priimtuose įstatymų projektuose prieš demonstrantus, reikalaujančius gaudesnės integracijos su Europa.

Tuo tarpu intergavimosi į ES šalininkai Kijeve nuo šeštadienio stiprino barikadas ir rengėsi naujam masiniam mitingui.

Ukrainos opozicija paskelbė pirmalaikius Prezidento rinkimus

Kijevas (ELTA) – Sekmadienį opozicinės UDAR partijos vadovas Vitalijus Kličko, kalbėdamas Nepriklausomybės aikštėje Kijeve susirinkusiems žmonėms, pareiškė, kad opozicija skelbia pirmalaikius Ukrainos prezidento rinkimus. Politikas paragino kariškus pereiti į protesto akcijos dalyvių puse.

Nepriklausomybės aikštėje Kijeve sekmadienį vyko vadinamoji liaudies večė, kurios dalyviai protestavo prieš dabartinės Ukrainos valdžios politiką. Akcijoje dalyvavo nuo 100 tūkstančių

iki pusės milijono žmonių. Protestuotojams pabandžius šturmuoti milicijos užtvaras prie vyriausybinių pastatų, kilo susidūrimai, milicija prieš protestuotojus panaudojo ašarines dujas. Grupė radikalų aktyvistų pradėjo pulti miliciją ir bandė prasiveržti prie Ukrainos parlamento pastato, kurį juosia milicijos ir autobusų eilės. Buvo panaudotos kurtinamosios granatos, virš minios matėsi dūmai.

Nukentėjo daugiau kaip 70 milijonų, yra nukentėjusių ir protestuotojų.

Norvegijoje gaisras nuniokojo į UNESCO paveldo sąrašą įtrauktą kaimą

Oslo (BNS) – Didžiulis gaisras sekmadienį nuniokojo istorinį kaimą vakarinėje Norvegijoje, sunaikindamas daug reikšmingų XVIII–XIX a. medinių namų ir priversdamas evakuoti vietos gyventojus.

Kaip pranešē policija, smarkiu vētru kurstomas gaisras paupyje esančiamē Lerdalsioiris prasidējo šestadienī vakarē ir iki sekmadienio vidurdienio vis dar nebuvo pažabotas.

Lerdalsioiris, īsikūres maždaug

už 200 km į šiaurės vakarus nuo Oslo Vakarų Norvegijos fjordų regione, yra įtrauktas į UNESCO pasaulio paveldo sarašą.

Policija pranešė, kad įsisiautėjusi ugnis iš dalies ar visiškai nuniokojo „nuo 15 iki 30 pastatų“ mieste, tačiau pridūrė, kad niekas rimtai nenukentėjo.

Pasak pareigūnų, dėl dūmų įkvėpimo gydytojai apžiūrėjo ar suteikė pagalbą „daugiau kaip 50 žmonių“.

V. Putinas nesijaudina dėl Vakarų vadovų nedalyvavimo Sočio olimpiadoje

Maskva (BNS) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas neteikia didelės reikšmės planuojamam kelių svarbių Vakarų valstybių vadovų neatvykimui į žiemos olimpiadą Sočyje ir sako, kad nereikia painioti sporto ir politikos. „Politinės ambicijos, susijusios su tuo, kiek ir kur atvyks, – jos yra absoliučiai nederamos“, – sausio 19 d. sakė V. Putinas užsienio korespondentams per filmuotą interviu. „Olim-

piada nėra politikų varžybos”, – pa-
brėžė jis. JAV prezidentas Barack Oba-
ma, Vokietijos kanclerė Angela Merkel
ir Prancūzijos prezidentas Francois
Hollande nedalyvaus Sočio olimpiado-
je, kuri yra laikoma V. Putino globoja-
mu projektu. Apie savo nedalyvavimą
pranešė ir Lietuvos prezidentė Dalia
Grybauskaitė, Estijos ir Latvijos vals-
tybių vadovai.

Migrantai ir pabėgėliai: geresnio pasaulio link

Atkelta iš 1 psl.

Ką reiškia kurti „geresnį pasaulį“? Šiuo posakiu nedaroma naivi aliuzija į abstrakčias idėjas ar nepasiekiamą tikrovę, tačiau veikiau kreipiamą į autentiško bei vientiso vystymosi paiešką, į pastangas kiekvienam laiduoti orias gyvenimo sąlygas, atsiliiepti į teisėtus asmenų bei šeimų poreikius, gerbti, sergėti ir puoselėti Dievo mums dovanotą kūriniją. Garbingasis Paulius VI šiais žodžiais nusakė šiandienių žmonių siekius: „Patikimiaus užsitikrinti maisto atsargas, sveikatą, pastovų darbą; neengiamiems, pašalinus visas kliūtis, žeidžiančias žmogaus orumą, parodyti, ko jie verti; jie siekia daugiau nuveikti, būti labiau išsilavinę, vienu žodžiu, daugiau turėti, kad būtų vertingesni“ (*Populorum progressio*, 6).

Mūsų širdis trokšta „daugiau“, ne vien daugiau pažinti ar turėti, bet pirmiausia ir daugiau būti. Vystymosi nevalia susiaurinti iki paprasčiausio ekonominio augimo, dažnai siekiamo neatsižvelgiant į silpniausius ir bejėgius asmenis. Pasaulis pažangos keliu gali judėti tik pirmutinį dėmesį skirdamas asmeniui, kai asmuo skatinamas visapusiškai neužmirštant nė vieno, įskaitant ir dvasinį, matmens, kai iš akių neišleidžiamas nė vienas asmuo, įskaitant vargšus, kalinius, vargstančius ir ateivius (plg. 25, 31–46), kai įstengiama nuo atmetimo kultūros pereiti prie susitikimo bei priėmimo kultūros.

Migrantai ir pabėgėliai nėra pės-tininkai ant žmonijos šachmatų lentos. Tai – vaikai, moterys ir vyrai, dėl įvairių priežasčių paliekantys ar priversti palikti savo namus ir kupini to paties troškimo daugiau pažinti, turėti, tačiau pirmiausia daugiau būti. Iš vieno žemyno į kitą migruojančių, savo šalyse bei geografiniuose regionuose gyvenamąją vietą keičiančių žmonių kiekis išpučingas. Šiuolaikiniai migraciniai srautai yra didžiausias žmonių, jei ne tautų, judėjimas istorijoje. Lydėdama migrantus ir pabėgėlius, Bažnyčia siekia suvokti migracijos priežastis ir sykiu stengiasi įveikti neigiamus padarinius bei daryti teigiamą įtaką migracinio judėjimo kilmės, tranzito ir kelionės tikslo bendruomenėms.

Deja, skatindami vystymąsi geresnio pasaulio link, negalime nutylėti to papiktinimo, kurį kelia įvairių atmainų skurdas. Smurtas, išnaudojimas, diskriminacija, marginalizacija, individualios bei kolektyvinės laisvės ribojimai – štai keli pagrindiniai įveiktino skurdo elementai. Šie aspektai dažnai lydi migracinį judėjimą, taip susiedami migraciją ir skurdą. Milijonai žmonių leidžiasi į migracines keliones bėgdami nuo vargo, persekiojimo ar tiesiog gelbėdami gyvybę ir dažnai, užuot patenkinę savo lūkesčius, susiduria su panieka, uždarumu, atmetimu bei kitomis, dar didesnėmis ir jų žmogiškąjį kilnumą žeidžiančiomis blogybėmis.

Migracijos tikrovė su savo globalizacijos epochoje išnyrančiais matmenimis verčia veikti naujaip, teisingai ir veiksmingai, o šitai neįmanoma be tarptautinio bendradarbiavimo ir gilaus solidarumo bei atjautos dvasios. Bendradarbiauti būtina įvairiais lygmenimis, pirmiausia pasitelkiant

normas, ginančias bei skatinančias žmogaus asmenį. Popiežius Benediktas XVI nustatė šiuo atžvilgiu gaires pareikšdamas, kad „tokia politika plėtotina remiantis glaudžiu migrantų kilmės ir atvykimo šalių bendradarbiavimu, turi būti lydimą atitinkamų tarptautinių normų, gebančių suderinti įvairias įstatymines tvarkas siekiant apsaugoti ir emigruojančių pavienių žmonių bei šeimų, ir visuomenių, į kurias emigruojama, poreikius ir teises“ (*Caritas in veritate*, 62). Išvien darbuojantis geresnio pasaulio labui šalys turi paslaugiai bei pasitikėdamos viena kitai padėti ir nekelti neįveikiamų kliūčių. Gera sinergija gali pasiekti valdančiuosius imtis socialinių ir ekonominių disbalansų bei nereguliuojamos globalizacijos, kuri yra viena iš migracijos priežasčių, kai individai yra labiau aukos, o ne veikėjai. Jokia šalis viena neįveiks sunkumų, susijusių su reiškiniu, kuris toks didelis, kad šiandien nėra žemyno, kuris būtų nepaliestas imigracijos ir emigracijos judėjimo.

Be to, svarbu pabrėžti, kad toks bendradarbiavimas prasideda kiekvienos šalies pastangomis savo teritorijoje sukurti geresnes ekonomines ir socialines sąlygas, kad emigracija nebūtų vienintelis pasirinkimas tiems, kurie trokšta taikos, teisingumo, saugumo ir visiškos pagarbos žmogaus kilnumui. Darbo galimybių sukūrimas vietinėse ekonomikose taip pat leistų išvengti šeimų persiskyrimo ir individams bei grupėms laiduotų stabilumą bei ramybę.

Kalbėdamas apie migrantų ir pabėgėlių tikrovę, galiausiai aiškstėn iškelti norėčiau trečią elementą, svarbų statydinant geresnį pasaulį, būtent, išankstinio nusistatymo bei nesupratungumo migracijos atžvilgiu įveikimą. Migrantų, perkeltųjų asmenų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių atvykimas dažnai kursto vietinių gyventojų įtarumą ir priešišumą. Kyla baimė, kad visuomenė taps mažiau saugi, praras savo tapatybę bei kultūrą, kad padidės konkurencija ieškant darbo ar net atsiras naujų nusikalstamumo veiksmų. Socialinio komunikavimo priemonėms šioje srityje tenka didžiulė atsakomybė: jos privalo griauti stereotipus, tinkamai informuoti apie kai kurių klaidas, tačiau sykiu pabrėžti, kad didžiuma yra sąžiningi, dori ir geri žmonės. Visiems būtina pakeisti nuostatą migrantų ir pabėgėlių atžvilgiu – atsisakyti gynybos ir baimės, abejingumo ir marginalizacijos nuostatos, galiausiai atitinkančios „atmetimo kultūrą“, ir persiimti nuostatą, grįstą „susitikimo kultūra“, kuri vienintelė geba statydinti teisingesnį ir broliškesnį pasaulį, geresnį pasaulį. Komunikavimo priemonės irgi pašauktos šitaip pakeisti savo nuostatas ir prisidėti prie laikysenos migrantų bei pabėgėlių atžvilgiu perkeitimo.

Priešais akis taip pat turiu Šventąją Šeimą iš Nazareto, kaip ji savo kelio pradžioje išgyveno atmetimo patirtį: Marija „pagimdė savo pirmgimį sūnų, suvystė jį vystykiais ir paguldė ēdžiose, nes jiems nebuvo vietos užėjoje“ (*Lk* 2, 7). Be to, Jėzus, Marija ir Juozapas patyrė, ką reiškia palikti

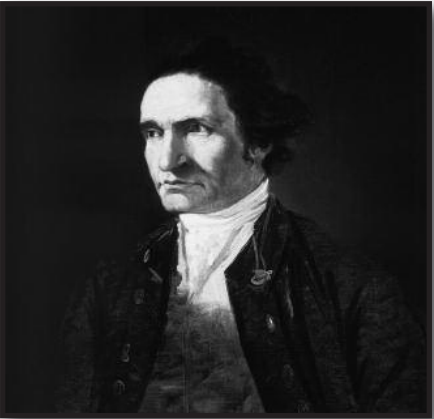
Nukelta į 10 psl.

DATOS ir SUKAKTYS

Sausio ketvirtoji savaitė

Sausio 20 d.

– 1778 m. kapitonas **James Cook** atrado Hawaii. *James Cook* gimė 1728 m. spalio 27 d. – 1779 m. vasario 14 d.) – anglų jūrininkas, viena reikšmingiausių asmenybių geografinių atradimų istorijoje. *Cook* gimė vargingoje penkių vaikų šeimoje pietų Yorkshire, netoli *Middlesbrough*. *Dar būdamas vaikas, persikraustė į Great Ayton fermą, kur mokėsi vietinėje mokykloje. 1745 m. būdamas 16 metų Cook paliko namus ir ėmė dirbti parduotuvėje žvejų kaimelyje. Savarankiškai studijuoja algebrą, trigonometriją, navigaciją ir astronomiją. Vėliau dirbo prekybiniuose laivuose, plaukiojančiuose Baltijos jūra. Jis labai greitai nuo mato (kapralo) (1752 m.) laive „Friendship“ tapo jo vadovu (1755 m.). 1755 m. Jungtinė Karalystė ruošėsi septynerių metų karui. Karo metu užsiėmė kartografija, ruošė žemėlapius. Jo kartografinis talentas pasireiškė detalių Newfoundlando žemėlapių sudarymu 1760 metais. Į kruopštų darbą atkreipė dėmesį Britanijos admiralitetas. Žinomos trys jo kelionės. Į savo trečiąją ke-*



lionę Cook išplaukė laivu Discovery 1776 m. liepą. Ši kelionė jam tapo lemtinga – Hawaii 1779 m. buvo čiabuvių mirtinai sumuštas. Per 11 metų James Cook įnešė žymų indėlį į mūsų planetos pažinimą. Atrastos Territory of Christmas Island ir Sandwicho salos. Didžiausias jo palikimas – detalių žemėlapių sudarymas. Tai, kad kai kurie jų nustoti naudoti visai neseniai, liudija, kokį lygį jis buvo pasiekęs.

– 1920 m. gimė italų kino režisierius **Federico Fellini**, pagarsėjęs kino juostomis „Saldus gyvenimas“, „La Strada“ ir kt.

Sausio 21 d.

– 1387 m. Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje pradėta diegti katalikybė.

– 1793 m. už išdavystę buvo giljotinuotas Prancūzijos karalius **Liudvikas XVI**.

– 1899 m. „Opel“ pagamino savo pirmąjį automobilį.

– 1905 m. gimė prancūzų mados kūrėjas **Christian Dior**, po Antrojo pasaulinio karo iš pagrindų pakeitęs madą.

Sausio 22 d.

– 1921 m. Kaune įsteigtas Karo muziejus.

– 1943 m. mirė Jurgis Pliateris II, grafas iš garsios Pliaterių giminės, pulkininkas, Švėkšnos dvarininkas.

– 1506 m. į Vatikaną saugoti Romos popiežiaus atvyko pirmieji šveicarų gvardiečiai. Dabar popiežiaus šveicarų gvardiją sudaro 110 žmonių.

– 1788 m. gimė Georg Noel Gordon Byron, XIX a. pradžios anglų poetas, vienas iš žymiausių romantizmo ir vienas iš ryškiausių „pasaulio sielvarto“ poezijos atstovų (mirė 1824 m.).

– 1901 m. mirė Viktorija, ilgametė Anglijos karalienė. Tai ilgiausiai soste išbuvusi Anglijos karalienė (gimė 1819 m.).

Sausio 23 d.

– 1482 m. pirmą kartą išspausdinta šventoji žydų knyga *Tora*.

– 1921 m. gimė Marija Gimbutienė, lietuvių kilmės archeologė ir antropologė, archeomitologijos pradininkė, tyrusi Europos neolito ir bronzos amžiaus kultūras (mirė 1994 m.).

– 1950 m. Jeruzalė paskelbta Izraelio sostine.

– 1944 m. mirė Edvardas Munchas, norvegų dailininkas, savo darbais priskiriamas simbolistinio meno kryptčiai (gimė 1863 m.).

Sausio 24 d.

– 1965 m. mirė Winston Leonard Spencer Churchill, britų politikas, labiausiai išgarsėjęs būdamas D. Britanijos premjeru Antrojo pasaulinio karo metais. Jis laikomas vienu svarbiausių vadovų Britanijos ir viso pasaulio istorijoje. 1953 metais gavo sero titulą ir tais pačiais metais apdovanotas Nobelio literatūros premija (gimė 1874 m.).

– 1984 m. parduotuves pasiekė pirmasis *Apple Macintosh* kompiuteris.

Sausio 25 d.

– 1891 m. gimė Faustas Kirša, lietuvių poetas (mirė 1964 m.).

– 1943 m. – gimė George Harrison, grupės The Beatles gitaristas (mirė. 2001 m.).

Sausio 26 d.

– 1323 m. LDK Gediminas išsiuntė užsienio šalims pirmąjį laišką (iš šešių išlikusių), kuriame pirmą kartą buvo paminėtas Vilnius kaip Lietuvos sostinė.

– 1837 m. Michiganas tapo 26-ąja JAV valstija.

– 1905 m. Pretorijoje rastas didžiausias pasaulyje – 3106 karatų – deimantas, vadinas *Cullinan diamond*

Deimantas yra grynuolių klasės mineralas, jo cheminė sudėtis – kristalinė anglies modifikacija. Pavadinimas kilęs iš graikiško žodžio gr. adamas – nenugalimas.

Deimantai būna bespalviai, pilki, balti, melsvi, gelsvi, tamsiai rudi. Spalva priklauso nuo kristalo molekulėje esančių priemaišų. Deimantai būna skaidrūs ir neskaidrūs. Deimantai susidarė 10–1500 m pločio krateriuose, rečiau giliuose Žemės plutos plyšiuose. Prote-rozojaus metu, taip pat devono, jūros, paleogeno periodu susidarę kimberlitai, dūlėjimo proceso metu suyra, o juose esantys deimantai susikaupia aliuvinuose sąnašnyuose. Dalis deimantų galėjo būti pernešti ledynų ar vėjo į kitas vietas. Maži deimantai gali susidaryti meteoritiniuose krateriuose.

– 1918 m. gimė Rumunijos komunistinio režimo diktatorius **Nicolae Ceausescu**, kuriam 1989 metų pabaigoje buvo įvykdyta mirties bausmė.

– 1925 m. gimė legendinis amerikiečių aktorius **Paul Newman**.

– 1950 m. Indija tapo nepriklausoma Respublika nuo Didžiosios Britanijos.

– 1993 m. **Vaclav Havel** išrinktas Čekijos prezidentu.

– 2011 m. Kaune atidengta atminimo lenta prieškario Lietuvos prezidentui **Aleksandrui Stulginskiui**.

Būtina paminėti ir dar vieną Rytų pakrantės *mažąją Lietuvą*, išikūrusią taip pat kalnakasių vietovėje, bet ne Pensilvanijoje, o Vakarų Virdžinijoje. Čia Potomako upės pakrantėje pirmieji kolonistai spietėsi Pidmono, Vestentenporto, Tomasas, Benbušas, Pirso, Kemptono, Bleino. Prie jų prisišliejo Kitzmillerio miestelio lietuviai – jau Merilando valstijoje. Visas lietuviškas apskritai kalnakasių miestelių pasaulis klestėjo gerą pusamžį. 1961 m. išleistame veikale S. Michelsonas apie šį svarbų lietuvių pasaulio plotą kalba jau kaip apie apleistą užkampį.

Kasyklos susmuko dėl ekonomikos ir gyvenimo būdo permainų. Nafta ir dujos išstūmė anglį, kurio pigumas buvo palaikomas begalinio išnaudojimo. Kai susiorganizavę darbininkai atsisakė dirbti už centus, o anglies kaina rinkoje ūgtelėjo kone 8 kartus, švaresni ir patogesni energijos šaltiniai buvo lemianti sąlyga. Viskas smuko taip greitai, kad net namų nebespėta išparduoti. Bet tai yra Amerikos gyvenimo ypatumai, prie kurių turėjo pratintis lietuvių diaspora.

2. Džiunglės arba mažoji Čikagos Lietuva XX a. pradžioje

Per tris paskutiniuosius XIX amžiaus dešimtmečius lietuvių pasaulis labai išsiplėtė, tačiau lietuviškas erdvėlaikis ne visiškai sutapo su politiniu audringai besivystančio pasaulio žemėlapiu. Vakarai ir *naujasis pasaulis* pirmiausia reiškė Ameriką, nors lietuvių politiniai ir uždarbio emigrantai jau buvo išsilaipinę Brazilijoje ir Argentinoje, Didžiojoje Britanijoje ir Kanadoje, o amžiaus gale jau galėjo pasiekti Pietų Afriką ir Australiją.

Tačiau negana pasakyti, kad Amerika užstojo visą lietuvių pasaulio horizontą. Kaip taikliai išsireiškė Amerikos lietuvių istorikas Davidas Fainhauzas, dar XX amžiaus pradžios lietuvių supratimas apie JAV nesiekė toliau Pensilvanijos kalnų ir plačiau Čikagos, Ilinojaus valstijoje.

*Lietuvių valstiečio vaizduotėje Amerika buvo Šenandoa, Heizeltonas ar Bridžportas. Tai sutapo su žiniomis iš vietų, kuriose išikūrę lietuviai suformavo savo nuomonę apie Jungtines Valstijas. Emigranto kelionė į Ameriką dažnai prasidėdavo savo gimtame kaime, skaitant laiškus iš Šenandoa ir Maunt Karmelio. Laiškai iš Amerikos buvo labai svarbus stimulus emigruoti į Jungtines Valstijas.*¹⁸⁰

Supratimas apie Ameriką masinės emigracijos sąlygomis buvo formuojamas ne tik giminių ir kaimynų laiškų, gandais išnešiotų po plačias Lietuvos apylinkes. Atskiros savo ekonominiu vystymusi suinteresuotos JAV valstijos (Pensilvanija, Ilinojus, Ajo-va, Nebraska) siuntė savo agentus į Vidurio Rytų Europą, gundydamos aukso kalnais. Didžiosios kalnakasybos kompanijos negailėjo pinigų juodadarbių imigrantų rekrutavimui. Tad pasaulėvaizdžio versmių ir visokiausių legendų buvo gana gausu – nuo jų priklausė lietuvių pasaulėvaizdis ir Amerikos supratimas.

Čikaga tapo antra didžiąja lietuvių kolonija XIX ir XX amžių sandūroje.

KARKLO DIEGAS
lietuvių pasaulio istorija
EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS
55



Wilkes-Barre lietuvių pasididžiavimas – Švč. Trejybės bažnyčios altorius.

Šiam miestui, išikūrusiam prie vieno iš didžiųjų ežerų (Mičigano), sujungusiam magistralinius vandens ir sausumos kelius, buvo lemta suvaidinti svarbų vaidmenį ekonominiame Amerikos gyvenime. Tai buvo patogi sandėliavimo, perdirbimo ir transportavimo vieta. Galvijai iš bekraščių Vidurio Vakarų prerijų patekdavo į milžiniškas Čikagos skerdyklas, o tada mėsa ir jos gaminiai buvo išsiskirstomi į pramoninius Rytų pakrantės rajonus. 1909 metais iš čia į visas Jungtines Valstijas buvo parduota ir išgabenta 5/6 visos šalies suvartotos skerdienos. Tai milžiniški skaičiai. Lietuviai šiuose darbuose buvo labai nesunkiai atpažinta mažuma.

Čikagos lietuvių atmintis siekė giliau. Jie, anot 1900 m. spaudoje pasirodžiusios Antano Olševskio *Istorija Čikagos lietuvių*, pradėjo kurtis *vėjų mieste* (taip amerikiečiai praminė Mičigano ežero pakrančių lygumose kylantį miestą) apie 1870 metus. Tarp tų, kurie lietuvių pasauliui pirmieji surado šį miestą minima keliolika pavardžių. Kolonija iš pradžių vystėsi labai lėtai ir jokio išskirtinumo Amerikos lietuvių diasporos žemėlapyje dar nebuvo galima įžvelgti. Tik 1884 m. susidariusi Lietuvos išeivių bendruomenė, jos organizaciniai gebėjimai leido įkurti Šv. Jurgio draugiją. Net atskiros parapijos iki 1892 m. nebuvo – lietuviai, kaip ir daugelyje kitų Amerikos vietovių, pradžioje glaudėsi prie gausesnės lenkų bendruomenės. Tik vėliau atsiskyrimas buvo pažymėtas muštynėmis dėl kalbos bažnyčiose.

Tam tikra prasme Čikaga pagarsėjo lietuvių ir viso pasaulio migrantų sluoksniuose 1890 m., kai prasidėjęs pasirošimas pasaulinei parodai staiga pritraukė minias darbininkų. Tas suviliojo nemažai lietuvių iš kitų susitelkimo vietų, kurios dažniausia būdavo laikinos jų stotelės. Pasklidus žinioms apie kokiame nors kitame Amerikos mieste išaugusį darbo jėgos poreikį ir

aukštesnes algas, tuoj kartu su kitais imigrantų būriais ten patraukdavo lietuviai. Tikėtina, kad 1890–1891 m., t. y. per vienerius metus *vėjų mieste* apsigyveno apie 2000 lietuvių¹⁸¹. Remiantis pirmąja Čikagos lietuvių istorija galima pateikti suapvalintus skaičius, galinčius paliudyti *mažosios Čikagos Lietuvos* atsiradimo tempą. Apie 1894 m. jų galėjo būti jau apie 5 000, 1895 m. – 7 000,

1898 m. – 8 000, 1900 – jau 12 000–14 000 lietuvių¹⁸². Kita vertus, lyginant šiuos trapius lietuviškos diasporos statistikos duomenis paaiškėja, jog labai panašu, kad amžių sandūroje Niujorke gyveno ne ką mažiau lietuvių.

A. Olševskis labai atvirai paaiškina, keletą dalykų, kurie buvo bendri visiems ankstyviesiems imigrantams, tik pradėjusiems žengti per tautinio sąmoningumo slenkstį. Jie nuolat glaudėsi prie gausesnių lenkų parapijų, kol išdrįsdavo steigti savąsias. Jie nesugebėdavo pasakyti savo tautybės visokio tipo gyventojų surašinėtojams, sumeluodami ar susitapatindami su Rusijos piliečiais, tad rusais. Jie dažnai atsakydavo esą *from Russia* arba *from Poland*, nes jie *Lietuvos vardo nemoka angliškai ištart*i. Tad juos, anot A. Olševskio, užrašydavo lenkais arba rusais.

*O dar daugumas randa ir tokių lietuvių, kurie tyčia vadina save lenkais arba maskoliais dėl didesnės garbės (...) Taip lietuviai per savo nesupratimą padaugina skaitlių maskolių, kurie iš to didžiuojasi ir bando naudotis miesto politikoje, pasigirdami savo balsų daugumu (...) Ir užsirašo lietuviais, bet tik tie, kurie laikraščius skaito, neskaitantieji gi daugina eiles jau tai maskolių. Tokiu būdu tikro lietuvių skaičiaus niekas čia negal sužinoti.*¹⁸³

180. Fainhauz, David. *Lithuanians in the USA*, p. 13.

181. Iš Michelsonas, Stasius. *Lietuvių išeivija Amerikoje*, p. 296.

182. Olševskis, Antanas. *Istorija Čikagos lietuvių*, p. 4–21.

183. Ten pat, p. 5–6.

PRENUMERUOKIME
IR SKAITYKIME
„DRAUGA“!
www.draugas.org

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Už Spirikaičio nugaros – dar šeši žmonės

Buvusiam Lietuvos kredito unijos „Taupa“ vadovui Alex R. Spirikaičiui praėjusią savaitę (treč., sausio 15 d.) buvo pateikti kaltinimai dėl jo vaidmens nusavinant 15 mln. dol. kredito unijos pinigų. Spirikaitis kaltinamas asmeniškai pasisavinęs (tarp 2001 ir 2013 m.) apie 4,2 mln. dol. Dalį pavogtų pinigų jis panaudojo savo 1,6 mln. dol. vertės namo statybai, apmokėti ložei į beisbolo komandos „Cleveland Browns“ rungtynes, išigyti devyniems automobiliams ir didelei ginklų bei šaudmenų kolekcijai, kurią laikė savo įstaigoje.

Taip pat paaiškėjo, kad už 51 metų Spirikaičio nugaros – dar šeši asmenys. Dviems iš jų jau taip pat pateikti kaltinimai, kiti keturi kol kas įvardinami tik inicialais. Vienas iš kaltinamųjų – Naples, Floridoje gyvenantis 33 metų Michael Rukšėnas. Jis dirbo „Taupoje“ kasininku 1999–2006 m. Gruodžio mėn. vykusiame teismo posėdyje Ruk-

šėnas prisipažino kaltu dėl daugiau kaip 481,000 dol. pasisavinimo. Jis sutiko liudyti byloje ir bendradarbiauti su prokurorais.

Rukšėnas taip pat nuo 2007 iki 2009 metų prižiūrėjo vieną iš Spirikaičio giminaičių – tuo metu už kredito unijos lėšas Sprikaitis nupirko Rukšėnui „Jeep Cherokee“.

Praėjusį pirmadienį, sausio 13 d., kaltinimai buvo pateikti ir Clevelando priemiestyje Concord Township gyvenančiam 51 metų John Strunai. Jis kaltinamas sąmoksle su Spirikaičiu per savo asmeninę ir verslo sąskaitas ištraukęs 2,5 mln. kredito unijos pinigų. Struna „Taupoje“ turėjo sąskaitas nuo 1995 m., su Spirikaičiu susidėjo 2007 m. 2011 m. Struna taip pat gavo iš Spirikaičio 112,105 dol. butui Ft. Myers, Floridoje nusipirkti, o 2012 m. – apie 100,000 dol. investicijoms. Pinigai jam buvo suteikti be jokių dokumentų.

Prokurorai taip pat įvardijo dar keturis asmenis – tiesa, tik inicialais, – kurie bendradarbiavo su Sprikaičiu. Tai du darbuotojai ir du unijos nariai: A. B. dirbo „Taupoje“ nuo 1991 iki 2013 metų ir per tą laiką nelegaliai išėmė 1,3 mln. dol.; G. C. per 2001–2013 metų laikotarpį nusisavino maždaug 1 mln. dol.; P. B. – taip pat tarp 2001 ir 2013 metų – irgi išėmė maždaug 1 mln. dol.; V. A., „Taupos“ buhalteris, išėmė maždaug 120,000 dol.

„Taupa“ turėjo apie 1,150 narių ir buvo sukau-pusi maždaug 24 mln. dol. Spirikaitis slapstėsi Collinwoode tris su puse mėnesio. Praėjusių metų liepą „Taupą“ perėmė The National Credit Union Administration ir the Ohio Department of Commerce.

Parengta
pagal „Credit Union Times“

Migrantai ir pabėgėliai: geresnio pasaulio link

Atkelta iš 8 psl.

savo šalį ir būti migrantais: pajutę valdžios ištroškusio Erodo keliama grėsmę, buvo priversti bėgti ir prieglobsčio ieškoti Egipte (plg. *Mt* 2, 13–14). Tačiau motiniška Marijos ir atjaučianti Juozapo, Šventosios Šeimos sergėtojo, širdis visada išliko kupina tikėjimo, kad Dievas jų niekada neapleis. Jų užtarimu toks pat tikrumas visada teišlieka ir migranto bei pabėgėlio širdyje.

Bažnyčia, atsiliepianti į Kristaus priesaką: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones“, pašaukta būti Dievo tauta, aprėpianti visas tautas ir visoms tautoms skelbianti Evangeliją, nes Kristaus veidas išpaustas kiekvieno žmogaus veide! Būtent tai yra giliausia žmogaus kilnumo, visada gerbtino bei sergėtino, šaknis. Žmogaus kilnumą pagrindžia ne veiksmingumo, našumo, socialinės klasės, etninės ar religinės priklausomybės kriterijai, bet tai, kad esame sukurti pagal Dievo paveikslą bei panašumą (plg. *Pr* 1, 26–27) ir kad esame Dievo vaikai: Dievo vaikas yra kiekvienas žmogus! Jame išpaustas Kris-

taus paveikslas! Todėl privalu pirma patiems, o paskui padėti ir kitiems migrantus ir pabėgėlius laikyti ne tik problema, bet ir gerbtinai bei mylėtinais broliais ir seserimis, Apvaizdos mums teikiama proga prisidėti prie teisingesnės visuomenės, tobulesnės demokratijos, solidaresnės šalies, broliškesnio pasaulio ir atviresnės krikščioniškosios bendruomenės pagal Evangeliją statydinimo. Migracija gali atverti Naujosios evangelizacijos galimybę, erdves augti naujai žmonijai, kurios provaizdis Velykų slėpinyje, – žmonijai, kuriai kiekviena svetima žemė yra tėvynė, o kiekviena tėvynė – svetima žemė.

Brangūs migrantai ir pabėgėliai! Nepraraskite vilties, kad jūsų irgi laukia saugesnė ateitis, kad atrasite ištęstą ranką, patirsite brolišką solidarumą ir draugystės šilumą! Visiems jums ir tiems, kurie savo gyvenimą bei jėgas skiria jums padėti, pažadu, jog jūsų neužmiršiu savo maldoje, ir iš visos širdies teikiu apaštališkąjį palaiminimą.

Vatikanas, 2013 m. rugpjūčio 5 d.



V. ir L. Grybauskai, gyvenantys **Orland Park, IL**, pratęsę metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Anelė Krucas, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, atsiuntė 80 dol. „Draugo“ leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame.

Jonas ir Vanda Stankai, gyvenantys **Evergreen Park, IL**, atsiuntė 50 dol. „Draugo“ leidybos išlaidoms sumažinti. Labai Jums ačiū už paramą.

Vitas J. Sirgedas, gyvenantis **Novi, MI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-556-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BACK TO NATURE 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S, 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Mylima mama ir močiutė

A † A

ALDONA BIKULČIENĖ

Amžinybėn iškeliavo 2014 m. sausio 18 d.
Gyveno Cicero, IL.
Gimė ir augo gražiam Lietuvos kampelyje, Utenoje. Ilgame-
tę santuoką nugyveno su a. a. Algirdu Bikulčiumi.
Nuliūdę liko: sūnus Giedrius, anūkėliai Julytė ir Aurimukas,
marti Roma.
Aldona ilgus metus dirbo Vilniaus 23-čioje vidurinėje mokyk-
loje, o taip pat Čikagos lituanistinėje mokykloje, vaikus moky-
dama lietuvių kalbos ir literatūros. Vėliau dirbo Lituanistinia-
me institute, buvo aktyvi Cicero Lietuvių Bendruomenės narė.
Atsisveikinimas su velione įvyks trečiadienį, sausio 22 d.,
nuo 9 val. ryto Šv. Antano bažnyčioje, 1510 S. 49th Ct, Cicero, IL,
60804, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių
a. a. Aldona bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus daly-
vauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A

MINDAUGUI PUTRIMUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo sūnui pre-
latui EDMUNDUI PUTRIMUI, jo mamai SOFIJAI,
broliui JONUI su šeima ir artimiesiems.

*Lietuvių Katalikų religinės šalpos
direktorių taryba ir raštinės darbuotojai*

Mielam draugui

A † A

RIMUI LANIAUSKUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo nuoširdžią užuo-
jautą jo šeimai ir kartu su jais liūdime.

*Gintė, Saulius ir Vytenis
Damušis su šeima*

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

A † A

RIMANTAS LANIAUSKAS

Mirė 2014 m. sausio 14 d., sulaukęs 76 metų.
Gyveno Druskininkuose, Lietuvoje.
Vyro, brolio, dėdės liūdi: žmona Irena, sesuo Regina Šilgalie-
nė, broliai Marius, Viktoras su šeimomis, didelis būrys pus-
brolių ir pusseserių Clevelande, Chicago ir Lietuvoje.
A. a. Rimantas palaidotas Vilniuje, šeštadienį, sausio 18 d.
Šv. Mišios velionio atminimui buvo aukojamos šeštadienį,
sausio 18 d. 11 val. ryto Šv. Kazimiero parapijoje, Cleveland,
Ohio.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus pri-
siminti velionį maldoje.

Nuliūdusi šeima

A † A

Dr. JOANA DANILEVIČIENĖ
(SAKEVIČIŪTĖ)

Mylima žmona, motina ir močiutė (Mamutė) mirė 2014 m.
sausio 15 d. Čikagoje, Marquette Park apylinkėje.
Gimė 1916 m. liepos 2 d. Elzbietos ir Juozo Sakevičių šeimoje,
Lipniškių kaime, Suvalkijoje.
Odontologijos mokslus baigė Vytauto Didžiojo universitete
Kaune ir buvo pakviesta į odontologijos fakultetą, kur ji dėstė
ir dirbo universiteto klinikose.
Kartu su vyru a. a. Zenonu Danilevičiumi ir dukrele Rita,
1944 m. pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją. Į Ameriką atvyko
1947 metais, išikūrė Čikagoje, kur išgyveno 67 metus, užaugin-
dami Ritą, Dainą ir Liną lietuviškoje aplinkoje.
Visą gyvenimą išeivijoje praleido rūpindamasi lietuvių tau-
tos išlaikymu. Nuo gimnazijos dienų ateitininkė, Gajos korpo-
racijos narė ir nuo atvykimo į JAV priklausė Lietuvos Vyčiams
ir Lietuvių Dantų gydytojų draugijai. 60 metų buvo Švč. Merge-
lės Marijos Gimimo parapijos narė. Dar savo pensijos metais
dirbo Lietuvių spaudos bendrovės administratore ir išdininke
net 20 metų.
Giliame liūdesyje liko: duktė Rita ir Arnold Fernandez, anū-
kai Daina (Michael), Carla (Raffi), proanūkas Lucas ir Arnold
(Hannah), proanūkas John; duktė Daina ir Rimas Dumbriai, jų
sūnūs Dainius (Rasa), Rytis (sužadėtinė Žibutė) ir Aris; sūnus
Linas ir Louise Danilevičiai, jų sūnus Linas; brolienės Juzė Sa-
kevičienė ir Elzbieta Sakevičienė; pusseserė Marytė Gudelienė
Kanadoje; labai daug kitų giminių JAV, Lietuvoje, Kanadoje ir
Argentinoje. Taip pat liūdi šeimos artimieji ir draugai.
Lankymas vyks trečiadienį, sausio 22 d. Kosary laidojimo na-
muose, 9837 S. Kedzie Av., Evergreen Park, IL 60805 nuo 3 val. p.
p. iki 9 val. vakaro.
Šv. Mišios už velionės sielą bus aukojamos ketvirtadienį,
sausio 23 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.
Lankymas nuo 9:30 val. r., o šv. Mišios bus aukojamos 11 val. r. Po
šv. Mišių a. a. Joana bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus daly-
vauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com



Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti
mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.
Prisiminkite Draugo fondą savo testamente.
Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“
laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

PAS MUS IR APYLINK MUS

■ **Sausio 22 d., trečiadienį, 4 val. p. p.** St. Peterburgo Lietuvių klubas kviečia į Vaikų valandėlę su Vytautu V. Landsbergiu. Lietuvių tautosaka, dainos ir pasakėlės. 6 val. v. Klube – Ievos Narkutės, V. V. Landsbergio ir Ramunės Landsbergienės koncertas bei filmo „Trispalvis“ peržiūra.

■ **Sausio 25 d., šeštadienį, po 4 val. p. p.** šv. Mišių (5 val. p. p.) Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje Marquette Parke vyks suaugusių katalikų diskusijų vakaras. Diskusijų tema „Kodėl reikalingos katalikiškos mokyklos“. Temą pristatys Jūratė Norvilienė. Visus norinčius kviečiame dalyvauti.

■ **Sausio 26 d., sekmadienį, 9 val. r.** Pasaulio lietuvių centro Lemonte posėdžių kambaryje rengiamas organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ narių susirinkimas. Kviečiami organizacijos nariai ir asmenys, susidomėję aktyviau įsijungti į organizacijos veiklą. Informacija: vvm@childgate.org

■ **Meninio filmo „Laiškai Sofijai“ peržiūra** įvyks sausio 26 dieną, sekmadienį, 4 val. p. p. SLA (Susivienijimo Lietuvių Amerikoje) patalpose 307 West 30th Street, New York, NY.

■ **Sausis 25–26 d. Šv. Kazimiero mokykloje**, Los Angeles vyks dviejų dienų konferencija lituanistinio švietimo temomis. Konferencija skirta vakarinio parakščio lituanistinių mokyklų vyresniems mokiniams, tėvams ir mokytojams.

■ **Sausio 31 d. – vasario 2 d. atvažiukite** į Žiemos šventę Neringoje ir paremkite mylimą vietą! Švęsime Užgavėnės – blynai, kaukės, linksmybės ir gerų draugų būrys. Daugiau informacijos – Neringos svetainėje www.neringa.org.

■ **Cicero LB Vasario 16-tosios dienos minėjimas** vyks vasario 9 d. 9 val. ryto – šv. Mišios, po Mišių – minėjimas kavinėje. Minėjime kalbės Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Marijus Gudynas. Bus meninė dalis, vaišės ir renkamos aukos LB veiklai.

■ **Sekmadienį, vasario 9 d. Pasaulio lietuvių centro Lemonte** didžiojoje salėje rengiamas kasmetinis organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ narių veiklos ataskaitinis pranešimas visuomenei. Bus pasidalinta organizacijų projektų bei finansinės paramos žiniomis. Įspūdius papasakos jaunuoliai, vasarą savanoriškai dirbę organizacijos remiamuose centruose Lietuvoje. Pradžią – 12:30 val. p. p. Čikagos ir apylinkės lietuvių visuomenė kviečiami dalyvauti. Informacija: vvm@childgate.org

■ **Pagrindinis Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas** Čikagoje įvyks sekmadienį, vasario 16 d. Padėkos šv. Mišios bus aukojamos 11 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke. Po to – Vasario 16-tosios minėjimas parapijos salėje. Visus maloniai kviečia Amerikos Lietuvių Taryba ir ją sudarančios organizacijos.



Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Laisvės gynėjų dienos minėjimas LR ambasadoje Washingtone



I. Narkutė, V. V. Landsbergis, R. Landsbergienė ir ambasadorius Ž. Pavilionis.
Ludo Segers nuotr.

Sausio 16-ąją LR ambasadoje Washingtone surengtas Laisvės gynėjų dienos minėjimas. Renginyje itin gausiai dalyvavusiai lietuvių bendruomenei, Washingtone reziduojantiems diplomatams, politikams ir visuomeninių organizacijų atstovams buvo parodytas naujausias Vytauto V. Landsbergio dokumentinis filmas „Trispalvis“, kuriame dvylikos pokario laisvės kovų liudininkų lūpomis pasakojama autentiška ir nepagražinta buvusių partizanų ir ryšininkų kovos su okupantais istorija. Po filmo peržiūros ambasadoje įvyko Vytauto V. Landsbergio ir Ramunės Landsbergienės bei muziką filmui „Trispalvis“ kūrusios Ievos Narkutės koncertas. Buvo atliekamos pokario partizanų dainos, liaudies dainos ir autoriai kūrinių. Atidarydamas renginį ambasadorius Ž. Pavilionis sakė, jog kiekvienai lietuvių tautai tenka kovoti už savo laisvę. „Mūsų karta apgynė savo laisvę Sausio 13, mūsų tėvų kartos – pokario ir okupacijos metais, tačiau šiandien turime šią kovą už laisvę ir žmogaus orumo estafetę perduoti naujai kartai, užaugusiai jau nepriklausomoje Lietuvoje, – sakė ambasadorius. – Stebint įvykius Ukrainoje, matant, kaip iš mūsų gero draugo JAV žurnalisto David Satter, kuris prieš 23 metus papasakojo pasauliui apie Sausio 13, atimama teisė apsilankyti Rusijoje, naujoji lietuvių karta turi gerai pasiruošti savo kovai už laisvę, kurią mes šiuo metu tęsiame.“

Ambasados info

Išėivijos ir lietuvių kilmės užsieniečiai gali kreiptis paramos studijoms

Išėivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai Valstybiniam studijų fondui gali teikti paraiškas paramai studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose gauti.

Paraiškas reikia pateikti iki vasario 20 dienos.

Švietimo ir mokslo ministerija šiemet tam numatė skirti apie 800 tūkst. litų.

Studentams bus teikiama dviejų rūšių parama – stipendija už studijų rezultatus ir vienkartinė socialinė išmoka. Paramą gali gauti pirmosios pakopos, vientisųjų arba antrosios pakopos studijų studentai.

Stipendijos už studijų rezultatus mėnesinis dydis – 390 litų. Vienkartinė socialinė išmoka – iki 1100 litų, skiriama atsižvelgiant į asmens socialinę padėtį.

Lietuvių kilmės studentai, norintys gauti paramą, Valstybiniam studijų fondui turi pateikti atitinkamus dokumentus. Paraiškų paramai gauti pateikimo tvarka ir forma – <https://www.vsf.lt/lt/parama-iseiviams>.

Eltos info

Apsilankykite „Draugo“ internetinėje svetainėje
www.draugas.org



TIK
\$35
pirmiems metams

DRAUGAS NEWS

Naujas mėnesinis laikraštis
angliškai skaitantiems

Prenumeruokite sau, savo vaikams,
draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, Valstija Zip _____

El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org